

Rumunijos sostinė bombarduojama

Atsistadyno Anglijos ministė-
rių pirmininkas

Nusilenkia tik prieš prievartą

Vokietijoje visi vyrai mobilizuojami

Rusų pažadėjimai Lenkams

LAUKIAMAS BUKA-
RESTO PUOLIMAS.

LONDONAS. — Pranyko visokia viltis rumunams ir rusams išgelbėti Rumunijos sostinę Bukarestą nuo teutonų paėmimo. Teutonų armijų viena dalis prisiartino nuo šitos sostinės tik už kelių mylių ir miestas bombarduojamas ir graužiamas sunkiomis armotomis. Kaip rumunų, taip ir rusų armijos dabar jau menkai gina miestą, tik rupinasi kuo greičiausiai pasitraukti nuo teutonų užpludimo.

Teutonai, vadinas, baigia siekti savo tikslo. Greitai visa Rumunija bus pamušta ir, matomai, iš naujo rusai bus šluojami atgal iš Bukovinos ir Galicijos. Paėmus Rumuniją, teutonams žymiai sutrumpės karo frontas ir nauja nelaimė bus Rusijai.

Rusijoje gimė nauja baimė. Už šituos nepasisekimus rusai kaltina savo didelį neapsirokavimą. Buvo manoma, kad teutonams pritrūks karuomenės prieš Rumuniją. Dabar pasirodė, kad jie ten yra sutraukę iš kažkur skaitlingas armijas.

Nėra žinių iš kitų karo frontų. Pranešama vieniškai apie Rumunijos nepalaimas. Talkininkai tikėjosi iš Rumunijos turėti sau gerą pasipirtį. Taip buvo teorijoje. Bet praktika kitką parodė. Rusija žadėjo rumunams pagelbėti, bet to neįstengė padaryti.

Karas todėl negreitai pasibaigs. Nes talkininkai nenori pasiduoti teutonams, o šitie dabar, paimdami Rumuniją, dar labiau susitupina. Nes ten atranda daug sau maisto ir visokios kariinės medžiagos.

Teutonams svarbiausia bet tas, kad rumunų karuomenės kuone pusė jau sunaikinta. Likusioji karuomenė turi bėgti su rusais į Bukoviną, o iš ten į Rusiją.

Rumuniją patinka Serbijos likimas. Po Rumunijos

atsikvėpę teutonai eis ant Rusijos.

Iš Bulgarijos sostinės Sofijos gauta žinia, kad kuomet teutonai paimsią Bukarestą, tuomet atsisuksią prieš talkininkus Makedonijoje ir šituos sugūsia į jures. Tuomet busią išgelbėta Graikija ir visas Balkanų pusiasalis paliksias teutonų rankose.

REZIGNAVO ANGLIJOS
PREMIERAS.

LONDONAS. — Po ilgų kivičių ir nesutikimų Anglijos kabinete pagaliau rezignavo ministrų pirmininkas Asquith. Karalius George rezignaciją patvirtino ir į premierus pakvietė Andrew Bonar Law, unionistų lyderį. Gal dar pasitrauksias iš kabineto ir karo ministris Lloyd-George.

PAAIŠKI KRUVINAS
SUSIRĖMIMAS GRAIKIJOJE.

LONDONAS. — Dabar paaiški, kad Graikijoje talkininkų susirėmimas su graikais buvo daug baisesnis, negu kad buvo pirmiau pranešta. Karalius Konstantinas buvo padaręs suokalbi prieš talkininkus. Kuomet keli tukstančiai jurininkų nuo talkininkų karo laivų buvo pasiūsta ant Atėnų, karalius karuomenės jurininkus apsiatė ir prasidėjo mušis. Butų buvę išžudyti visi jurininkai. Bet jų didžiama graikams pasidavė, o kiti visgi turėjo žuti, stengdamiesi prasimušti iš užtaisytų jiems spastų.

Karalius Konstantinas jau viešai sakosi jis esąs teutonų šalininkas. Ir jei talkininkai nesuspės laiku su juo apsidirbti, karaliui pagelbon ateis vokiečiai ir talkininkų kompanija Balkanuose bus žuvusi.

VOKIETIJOJE VISI
VYRAI PAŠAUKTI KA-
RAN.

Amsterdamas. — Vokietijos parlamentas didžiama balsų priėmė valdžios pasiu-

lytą įstatymą apie visuotiną Vokietijos vyrų mobilizaciją, anot pranešimo iš Berlyno. Sulyg šito įstatymo Vokietijos vyriausybė sumobilizuos visus be išėmimo vyrus, nuo 17 iki 60 amžiaus, ir pastatys juos prie darbo. Kurie bus stipresni, tuos pasiųs karo frontui. Silpniesnieji bus pastatyti prie visokių valstybinių darbų. Anot vyriausybės, visi išvien gyventojai turi vilkti šio karo sunkenybes ir visi turi savo darbštumu prisidėti prie tėvynei apginimo užėjus tokiems baisiems laikams.

Delei to visoj Vokietijoje kilo baisiausias trukšmas. Moteris su vaikais ima kelti demonstracijas. Visuose miestuose kilo riaušės, neįspasakyti maištai.

Vyriausybė kol-kas turi jėgų tuos maištus malšinti. Bet kaip ilgai jiniai tesės, nežinia.

Rasi, riaušės Vokietijoje veikia pabaigs dabartinį baisų karą, kuomet pagaliau prisieis klupti Vokietijai nuo nepakeliamos naštos.

VOKIEČIAI DEPOR-
TUOJA MERGINAS IŠ
BELGIJOS.

LONDONAS. — Čia gauta žinios, kad vokiečiai iš Belgijos Vokietijon deportuoja ne tik vyrus nuo 17 ligi 50 m. amžiaus, bet taippat moteris ir merginas. Ypač deportuojamos visos tos moteris, kurios turi siuvinio mašinas. Be to, vokiečiai Belgijoje sustabdo visokius darbus fabrikose ir kasyklose, kad paskui būtų lengviau ir parankiau bedarbius žmones siųsti į Vokietiją.

Neutralių valstybių protestai paliekami be reikšmės.

IŠ RUSIJOS DUMOS.

Petrogradas. — Praeitą subatą Rusijos dumoje kalbėjo naujas ministrų pirmininkas, generolas Trepov. Kuomet jis pasirodė dumos tribune, kad perskaityti valdžios sumanymus visokiuose reikaluose, dumos atstovai socialistai sukėlė demonstracijas prieš jį. Trepov ėmė skaityti, bet socialistai atstovai dar smarkiau ėmė šukauti. Tris kartus Trepov buvo pasirodęs tribune ir visuomet turėjo prasišalinti trukšmąjant socialistams.

Pagaliaus dumos pirmininkas Rodzianko inėse trukšmadarius prašalinti iš dumos. Inėšimas priimta. Tuojaus aštuoni aršiausieji trukšmadariai išvesta už durų. Paskui ministrų pirmininkas Trepov jau nekieno nekludomas perskaitytė valdžios sumanymus ir tolesniai kalbėjo į atstovus.

Trepov kalbėdamas pažymėjo, jogei 1915 metais Rusija yra padariusi sutartį su Anglija, Francija ir Italija. Sulyg sutarties Rusijai po karo tenka Konstantinopolis ir Dardaneliai, jei talkininkai laimėtų šį karą. Turkija tatau turės būti sumaikinta už tai, kam jiniai stojo šin karan ir tai dar teutonų pusėje.

Pažymėjo, kad Rusija gelbsti Rumunijai nelaimingose jos dienose. Girdi, teigė teutonai ir užduos talkininkams baisiausius smugius, bet karas nebus pertrauktas. Karas bus vedamas tol, kol talkininkai išsčiai pergalėtojai, nepaisant didžiųjų aukų žmonyse.

Trepov savo kalboje prisiminė ir apie Lenkiją. Sakė, Lenkijos dalis busią atimtos iš Vokietijos ir Austrijos, prijungtos prie rusų Lenkijos ir šitai žielybei busią suteikta laisvė.

(Apie Lietuvą ponas Trepov nei neprisiminė. Kamgi? Lietuva jau įpratusi kentėti del kitų labo).

MŪŠIS ORE.

Londonas. — Oficialiai pranešama, kad Anglijos aeroplanų flotilė andai dienos metu susikovusi su vokiečių keliais orlaiviais, kurie buvo užpuolę Angliją. Mušis ore buvęs ant Šiaurinių jurių už 9 mylių nuo pakraščiu. Du vokiečių orlaiviu pašauta ir šitiedu nukendusiu jūre.

Anglijos laikraščiai persergsti gyventojus, kad jie saugotusi vokiečių užpuolimo, nes jų užpuolimo valanda nekam nežinoma.

GRIUVA KARIAUJAN-
GIŲ ŠALIŲ KABINETAI.

Londonas. — Po smarkaus supurtymo Francijos kabineto, po nužudymo Austrijos premiero, po puolimo Rusijos kabineto su Sturmeriu, pagaliau dabar iš eilės seka trukšmai Vokietijos ir Anglijos kabinetuose.

Vokietijoje isigyvena žinomas fieldmaršalas von Hindenburg, dabartiniams laikais generalio štabo viršininkas. Jam norisi paimti savo rankosna diktaturą visoj Vokietijoje. Bet šitam priešingas yra dabartinis kanclieris. Von Hindenburg ieško progos kanclierį prasišalinti ir jo vieton pastatyti savo šalininką.

Prieš Anglijos premiera Asquith kovoja karo ministris Lloyd George. Šitas reikalauja, kad Anglija karan pastatytu visas savo jėgas. Bet Asquith priešinasi ir trukdo karo ministeriui visoki veikimą. Todėl kila dideliais nesutikimais. Ir nežinia dar, kaip jie gali pasibaigti.

Vokietija ištroškusi taikos

Berlynas. — Vokietijos kanclieris anadien ir vėl turėjo kalbą parlamente. Kalbėjo apie vyriausybės sumanymą — visoj Vokietijoje sumobilizuoti visus vyrus nuo 17 iki 60 metų, ir apie taiką. Pasakė, jogei Vokietija visuomet yra pasirengusi taikintis, bet taikinties tik tokiomis išlygomis, kurios Vokietijai pilnai garantuotų nepriklausomą buvį ir kuoramiausią ateitį.

"Karas tęsiasi — kalbėjo kanclieris — su didžiausia naikinimo jėga. Matyt, to visa nori mūsų priešininkai. Praeitą vasarą jiems teko visa eilė laimėjimų. Bet ar jie atsiekė tai, ko troško?"

"Musų linijos neperlaužiamos. Ką gi Rumunija atliko stodama karan? O juk talkininkai tikėjosi didelių atmainų — stojus jai karan. Šiandie tai šaliai atmokama tas, ką jiniai yra užsiėmę. Iki šio laiko Dievas mums gelbėjo. Gelbės Jis mums ir ateityj.

"Tiesiog viršmogiškas divyriškumas mūsų armijų, kurioms nesurandama padėkos žodžių, taip pat švarios mūsų sąžinės, nes mes pirmutiniai buvome ir esame pasirengę pabaigti tą karą ir padaryti taiką su išlygomis, garantuojančiomis mums mūsų ateitį, duoda mums moralę teisę tokiam pasitikejimui".

Kanclieris skatino, idant Vokietijoje būtų padaryta viskas, kas tik galima yra daryti amunicijos išdirbime. Vokietijai šiais laikais reikalinga amunicija, nes visas išteklius išsėntas. Visi lig vieno turi imties darbo. Rankos, kurios dabartiniams laikais nieko neveikia, yra pagelba priešininkui.

Po kanclierio kalbėjo vidurinių reikalų ministris Dr. Helfferich. Šitas reikalavo, kad konskripcijos kolu reikia suorganizuoti visus ligi vieno Vokietijos civilius gyventojus. Šita gyventojų armija taip pat turi valstybei tarnauti, kaip ir veikiančioji karuomenė šio karo metu. Ministris pridūrė, kad dabartinis karas vedamas ne tikta su pagelba ginklų ir armotų, bet taip pat su pagelba ekonominių budų.

Kadangi Vokietija atskirta nuo išlaikinio pasaulio ir iš niekur negali gauti nei maisto, nei reikalingų pre-

kių, tatau viską privalo žmone pasigaminti namieje. Tam tikslui ir yra reikalinga visuotina visų vyrų mobilizacija (vyriausybės sumanymą apie visuotiną vyrų mobilizaciją parlamentas priėmė. Rašoma apie tai kitoj vietoj. Red.).

Be šito Vokietijos gyventojai dar kitokiais budais apsunkinami. Suruošta išleisti parėdymas sumažinti vartoti žibala ir elektrą šviesai.

AUSTRIJOS IMPERA-
TORIUS PALAIDOTAS.

Londonas. — Aną dieną Vienoje įvyko mirusio Austrijos imperatoriaus Prano Juozo lavono laidotuvės. Laidotuvės buvo didžiai iškilningos. Palaidotas kapučių bažnyčioje. Dalyvavo naujas imperatorius Karolis I su žmona ir karaliai: Bulgarijos, Saksonijos, Bavarijos ir Wuerttembergijos. Buvo daugybė diplomatų ir aristokratijos. Pamaldose dalyvavo 5 kardinolai, 10 vyskupų ir 48 kunigai. Vokietijos kaizeris į laidotuves nenuvyko. Pasiteisino, jogei turis šaltį. Tik ant rytojaus jis nukeliavo Vennon ir aplankė naują imperatorių.

Po laidotuvių imperatorius Karolis I iškeliavo karo frontan.

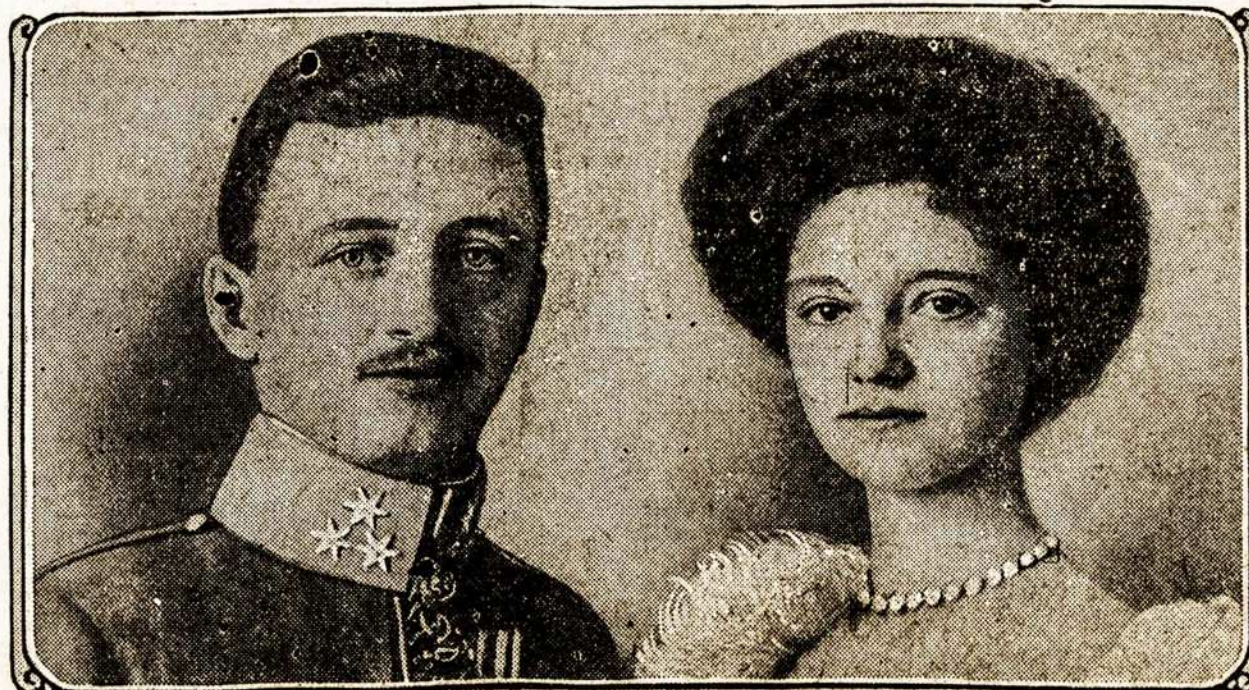
ZUVO SERBIJOS GEN-
GUBERNATORIUS.

Londonas. — Tarpe Vienos ir Budapesto susidaužė du traukiniai su keliauninkais. 60 žmonių užmušta ir 150 smkia ir lengviau sužeista. Tarp užmuštųjų yra Ludwig von Thalloczy, Austrijos diplomatas, užimtos Serbijos generalis gubernatorius, kurs su žymiausiais austrų ir vokiečių valdininkais grįžo į Serbiją po Austrijos imperatoriaus laidotuvių Vienoje.

ATVEŽ DOVANĄ
PREZIDENTUI.

Geneva. — Čia gauta žinia, kad vokiečių pirklybinė nardančioji laivė "Deutschland" dar kartą prieš Kalėdas nuplauksianti į Šv. Valstijas ir nugabensianti gražią tos šalies prezidentui dovaną.

(Laivė "Deutschland" dar nėra pasiekusi Vokietijos pakraščiu po pastarojo jos čia apsilankymo).

Naujas jaunas Austrijos imperatorius Karolis I su savo žmona.

Lietuvių pabėgėlių informacinis skyrius.

NUO REDAKCIJOS.

Visų čia skelbiamų pabėgėlių adresus turi "Kataliko" redakcija. Kas nori gauti jų adresus, tegu kreipiasi redakcijon. Kadangi beveik už kiekvieną prisijungiamą pabėgėlio laišką redakcija turi apmokėti krasos ženklelius (markes), tai norintieji gauti pabėgėlių adresus, turi redakcijai prisiųsti už 12 centų krasos ženklelių (markių) už kiekvieną adresą.

Kreipkitės adresu:
"KATALIKAS"
3249 So. Morgan st.,
Chicago, Ill.

Jurgis Žemaitaitis paieško giminių ir draugų Amerikoje. Kazimieras Bastis gyvena Brooklyne, Simanas Antanaitis — Chicagoje, An. Sutkaitis — nežinau kur.

Teopilė Kriaučeliūnaitė iš Suv. gub. ieško pusbrolio Tamošiaus Danilevičiaus.

Jonas Valaitis iš Suv. gub. ieško giminių ir pažįstamų.

Juozas Reklaitis ieško žentų Zigmo Zubraus ir Tamo Pažeros.

Anastazija Puišūtė iš Suv. g. ieško Jono Pauliukaičio ir kitų giminių ir pažįstamų.

Emilija Straukaitė (Kazimiero duktė) ieško savo tėvo Kazimiero Straukaičio.

Julė Beleckienė, 64 m. amžiaus, ieško sumaus Jono Beleckio.

Ksaveras Strampickėnas, mokytojas, ieško brolio V. Strampickėno.

Aleksandras Zigmantavičius ieško Jono ir Augustino Zigmantavičių su jų šeimynomis.

Petras Nagurka ieško P. Mikeliūno.

Stanislovas Mileika ieško pusbrolių Jono ir Antano Mileikų, dėdės Juozapo Puodžiūno, Antano Juktonies ir kitų giminių.

Juozas Mikša paieško brolio Mikulsko ir švogerio A. Ženkkaus.

Kazimieras Labutis ieško tetos Barbaros Lakiškiūtės — Ulozienės.

Petras Gončasuskas, kareivis, ieško giminių ir pažįstamų.

Antanas Andruškevičia, iš Suv. gub., ieško Andriaus, Matijošiaus, Antano Palaukų ir Baltraus Rotkialo (?). Visi gyvena Ansonia, Conn.

Pranas Žvirblis ieško Agnieškos Žukauskytės — Puodzevičienės. Gyvena Hartford, Conn.

Mikolas Daniševičius, Kauno gub., ieško brolio Jono ir Kazimiero Zalunskio.

Ona Juodišūtė, Suv. gub., ieško savo dėdžių Petro Adomaičio ir Juozo Juodišiaus.

Marijona Glušauskienė ieško savo vyro Stanislavo Glušauskio.

Jokubas Šernius, kareivis, ieško brolio Domininko Šerniaus.

Antanas Orbis, kareivis, ieško giminių ir pažįstamų.

Simanas Tolivaišas, Vilniaus gub., ieško brolių Aleksandro ir Motiejaus, Fabijono ir Juozapo Markevičių.

Petras Gurevičius ieško brolio Jono Gurevičiaus.

Petras Krivickas ieško švogerio Juozo Grėbliūno, Juozo, Petro ir Antano Mažeikų.

Kazys Matulaitis iš Bitikų kaimo ieško pusbrolio Leono Andziulaičio ir tetos M. Bieliauskienės.

Jagasia Galginaiča, Kauno gub., ieško brolių ir seserų.

Ursulė Taukelaiča, Kauno gub., ieško savo brolių.

Juozapas Kazianas ieško švogerio Mykolo Karčiausko, brolio Jono Kaziumo ir kitų namiškių ir giminių.

Ona Pakrosniėnė ieško savo vyro Adomo Pakrosnio.

Serafinas Girdvilis, Kauno gub., kareivis, ieško Pranciškaus ir Petro Plakių (?) ir kunigo F. Kemešio.

Juozas Rudzinskis, kareivis, ieško Amerikoje giminių ir pažįstamų.

Juozapas Snitkus ieško saviškių ir giminių.

Pranciškus Veikelis, kareivis, Kauno gub., ieško giminių ir pažįstamų.

Antanas Gumbelevičius, kareivis, ieško brolių Martino ir Pranciškaus.

Elena Banavičienė, Viln. gub., ieško savo vaikų Aleksandro ir Kazimiero.

"Kataliko" Redakcijoje yra dar sekančių pabėgėlių adresai:

Kauno gub.:
Dumbrauskis Juozas Šakėnas Martynas Antanaitis Adomas Druskis Petras Zolaitė Elzbieta Vaełova Marijona Motekaitė Izabelė Montvid Pulkerija Šeniauskienė Ona Vorošinskis Juozas

Motuzas Ona Šakėnas Veronika Kulianus Povilas Sriubas Vincas Steponkus Leonas Tankevičaitė Marijona Buitvidas Jonas Budreikaitė Konstancija Ivanora Uršulė Mickaitė Ona Genobigel Morta Biliūniėnė Jieva Ženėnas Ona Kranevskaja Marija Šeniauskis Martynas Daraškavičienė Ona Kvederas Aleksandras Navickienė Ursulė Matuzas Tadeušas Kazenavičienė Viktorija Vaišnoriėnė Salomeja Sauladžiūs Karolis Milčiuskienė Marijona Šapoka Konstancija Šapoka Ona Pancerniūtė Katarina Žukienė Stanislava.

Suvalkų gub.:
Baevinka Juozas Faltinavičaitė Klementina Maskelinus Veronika Šidlauskaitė Magdalena Slavickaitė Petronėlė Letkauskis Jonas Čmukiūtė Aleksandra Bobiniūtė Katarina Smaguraitė Jieva Drageliūtė Magdalena Useyla Kazys Saldukas Motiejus Saldukas Pranciška Barkauskiūtė Antanina.

Vilniaus gub.:
Matulevičius Jonas Vainauskienė Ona

Nežinia katros gub.:
Juozapas Matulis Marijona Žvygnaitė Ona Pošaitė Ursulė Stočkus Juzefa Padzinaitė Adolfina Jarmalavičienė Kazimiera Kriksčiūnas Zofija Kriksčiūniėnė.

SIŪSKIME LIETUVIAMS NELAISVIAMS KNINGŲ.

Nekartą laikraščiuose rašyta, kad lietuviai, paimti ir Vokietijos nelaisvė, kenčia ir medžiagiškai ir dvasiškai skurdą. Šiek-tiek sušelpė juos Šveicarijoje įsisteigusi lietuvių draugija "Lithuaniai", gavusi truputį aukų nuo Škotijos lietuvių ir, tur buti, nuo Amerikos lietuvių vieno ar kito fondo. Bet tos pašelpos toli gražu ne užtenka. Girdėjome, jog rūpesniu kun. Steponavičiaus tarp paimtų Vokietijos nelaisvėn rusų rasta apie 20,000 lietuvių. Norint jiems suteikti nors po vieną dolerį vertės kokio-nors maisto ar knygų, reikia bent 20,000 dolerių!

Lietuviai-kareiviai, patekę nelaisvėn, yra taip pat nelaimingi ir pašelpos reikalingi, kaip ir kiti lietuviai, nukentėję del karo. Jie į karą ejo ne savo noru, — juos varė vyresnieji. Neturime teisės jų užmiršti, nes jie yra mūsų tautos vaikai, nors tie, kas juos karan išvarė, juos jau užmiršo.

Jiems reikia medžiagiškos pašelpos pinigais. Nėra abejonės, kad mūsų fondai pasirūpinę pasiųsti pinigų "Lithuaniai". Bet greta pinigines pašelpos

jiems reikia ir dvasios maisto. Jie per minėtąją draugiją šaukiasi į mus, kad duotume jiems knygų!

Žemiaus pasirašėsis pasiūžau pasiųsti "Lithuaniai" naujų knygų, kad išdalintus jas lietuviams nelaisvėms. Šiuomi tad kviečiu mūsų išleistuves, knygų krautuves ir šiaip geros valios asmenis paaukauti nelaisvėms knygų, kad būtų galima drauge vienu siuntiniu išsiųsti. Knygos turėtų būti geros, neapdraskytos ir tokios, sulyg kurių nėra jokios abejonės, kad jas perleis cenzura.

Aš aukauju knygų vertės 50.00 dolerių. Atsiliepkite, kas kiek aukauja ir siųskite mano vardu (307 W. 30-th street, New York, N. Y.). Pilna atskaita bus pagarsinta "Tėvynėje" ir kituose laikraščiuose. Kaip tik susidarys tinkamas siuntinys, tuoj išskpedijuosime. Siųsdami knygą, malonkėkite pridėti ir pilną jų surašą.

Laikraščiu, kurie prijaučia užmanymui, meldžiu ši mano atsišaukimą perspauzdinti.

V. K. Račkauskas.

Žmogaus gyvenimas daug kartų prasideda viltimi, o baigiasi nepasisekimu.

Negalima kitaip suprasti praecities, kaip tik domiai prisiziurint į dabartį.

Church Chime Bells
Memorial Bells a Specialty.
Chicago Bell Foundry Co., Baltimore, Md., U.S.A.

MASTER DESIGNING SYSTEM

Mokykis kirpimo ir designing vyriškų ir moteriškų apredalų. Musų sistema ir ypatiskas mokinimas padarys jus žinovu į trumpą laiką. Mes turime didžiausius ir geriausius kirpimo-designing — ir siuvimo skyrius, kur mes suteiksime praktišką patyrimą kuomet jus mokysitės. Elektra varomos mašinos musų siuvimo skyriuose. Jūs esate užkviėiami aplankyti ir pamatyti musų mokyklą bile laiku — dieną ar vakarais ir gauti specialiskai pigią kainą.

Master Designing School
J. F. Kasnicka, principalas.
118 N. La Salle st., Room 416, 417, Prieš City Hall.

PLUNKSNOS PLUNKSNOS

Kad buti užimtais per vasaros sezoną, mes esame numušę savo kainas ant vieno trečdaliu. Ateik ir išbandyk mus.

H. Rubenstein & Co.
Plunksnos ir Pukai
640 W. 14th St., Chicago, Ill.
Arti Halls

Atdara Nedėliomis

LENTOS

visesios rūšies del statyvo namų taip gi visoki medžio palditainimai.

Rittenhouse and Embree Co.
Ofisas: 3500 So. Racine Ave., Chicago
Tel. Yards 602

Dr. A. R. Blumenthal AKIU Specialistas

Egzaminuojame Akiš UZDYKA
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vakaro. Nedėliojje nuo 10 ryto iki 12 val. diena.

4649 S. ASHLAND AVENUE
Kampus 47-700 gatvė Tel. Yards 4371

EVESKIO Praxyhos ir Kalbų
Dieninė ir Vakarinė **MOKYKLA**
3106 So. Halsted St., Chicago
Čia gali išmokti angliškai

SORO

SUTASVYTAIS iš formos — recepto — sudėta. Sudėta — Egipto žolėms.

SORO

apleidžia esąs stebėjamai padidinti nuo greičiau silėn ir žvėn. geria šlaivis, dvasio, geros dvasios, a siuvimo apėitė, šlaivis, geros, etc., etc. Sutašumas išlaikyti labai pagraisijusio

PAIN-EXPELLERIO

ono ir išlėimo draugų šėnynos, namojamo visoms patarėlyje per jėnė simonėnė — 25c. už butelį visose aptiekose, arba galite užsakyti tiesiai iš F. AD. RICHTER & CO. 11-16 Washington Street, New York.

DIDELIS SUVALKIJOS ŽEMLAPIS (Mapė)

Sutaisė B. K. Balutis

Didumas 28 per 22 coll. Penkiose spalvose (koloruose). Parodo lietuvių kalboje visus miestus, bažnytkaimius, kalmus, pačtas, telegrafus, mokyklas, kelius, geležinkelius, ežerus, upes, rubežių tarp lenkų ir lietuvių ir daugelį kitų dalykų.

"Geriausias žemlapis lietuvių kalboje. — Persistato labai puikiai." — Taip atsiliepi apie jį visi laikraščiai.

Kaina VIENAS DOLIARIS su prisijuntimu į namus.

Reikalaukit pas S. P. TANANEVIČIUS, 3249 So. Morgan St., CHICAGO, ILL.

Reikalaukit pas S. P. TANANEVIČIUS, 3249 So. Morgan St., CHICAGO, ILL.

Beil Phone, Dickinon 3995 M.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Physician and Surgeon (lietuvis gydytojas ir chirurgas pabaigęs Indianos Universiteta) Gydo visokias ligas vyrų, moteriu ir vaikų. Daro operacijas. Ofiso valandos: 9-11 rito, 2-4 po piet. 7-9 vakaro. Nedėlioms: 9-11 rito 1-4 po piet.

MILDA TEATRAS
3138-42 So. Halsted St.

Turi geriausių pasisekimą. Kas nakt pilnas žmonių.

Kodel?

Todel kad duoda geriausius veidinius už pigiausias kainas. Už 5c čia pamatysi gražesnį Teatrą, kaip vidurmiestyje už 50c. Nedėliomis 15c. balkonas 10c. Kainas šiekdomis dionomis ir subatomis 5c balkonas 10c žemai. Prasideda 7 val. kas vakaras. Subatomis ir nedėliomi 2 val. po pietų.

Jei nori linksmai praleisti va landą liusoos laiko, tai atėik

MILDOS-TEATRAN

Telefonas Yards 2721
Dr. J. JONIKAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos: 8-12 rito 4-9 vakaro
3337 So. Morgan St. Chicago, Ill.

Kiekvienas Gali Buti Fotografistų.

Ką-tik išėjo iš spaudos pirma netuvių kalboj knyga, iš kurios kiekvienas gali lengvai išmolti fotografystės amato. Prisiųskite \$1, o gausite šią knygą. Siuntima apmokame. Adresuokite: NORTH END PHOTO CO. 376 Selkirk Ave., Winnepeg, Man.

VYRŠKŲ DRABUŽIŲ PIGUMAS!

Mes nesame bankieriai, bet mes gvarantuojame Tamsiai suėdymą 50% ant Tamsos pinigų, nusiperkant sau drabužius pas mus. Vyrams ir vaikams padarome ant orderio naujus siutus nuo \$30.00 iki \$50.00 už pusę kainos. Truputėli nesiotus nuo \$25.00 iki \$60.00 ant orderio darytus siutus parluodame po \$5.00 ir brangiau. Naujas ir truputėli dėvėtas kelnes nuo \$1.00 ir brangiau. Vaiky siutus \$2.50 iki \$7.50. Skrynios ir valyznai.

S. GORDON
1415 So. Halsted St., CHICAGO, ILL.
Storas atdarnas kasdien ir vakarais iki 9 val. Subatomis esti atdarns iki 11 val. vakare. Nedėliomis — iki 6 val. vakare.

Ar Nori Šitą Gramofoną Gauti VISAI UZDYKĄ?

Jeigu nori sužinoti, kaip kiekvienas lietuvis ir kiekviena lietuviė gali gauti tą gramofoną VISAI UZDYKĄ, tai parašyk laišką su užlausimu į

Tananevics Pub. Co., Inc.
S. P. TANANEVIČIUS, Prezidentas
3249 So. Morgan St. Chicago, Ill.

NAUJIENA MUZIKANTAMS

Jau išėjo iš spaudos lietuviškų šokių rinkinys. Jame telpa 18 naujusių lietuviškų šokių. Pritaikintas taip, kad iš to paties rinkinio galima ir ant smuiko griežti.

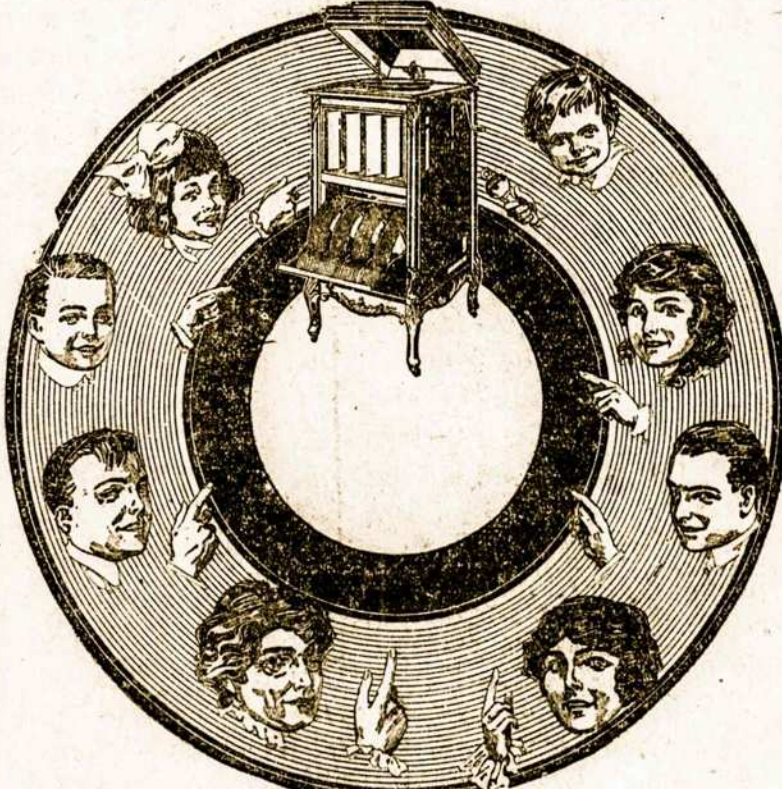
Visas rinkinis yra atspauzdintas ant geros poperos, išleistas V. Nickaus, Chicago, Ill. Galiat gauti TANANEVICZ PUB. CO. knygynė. Kaina su prisijuntimu

TIKTAI \$1.00

Tananevics Publishing Co., Inc.
3249 So. Morgan St. CHICAGO, ILL.

Uždyką! Koncertai Uždyką!!!

Kas nori pasiklausyti puikių koncertų, geriausių dainininkų, muzikų, geriausių deklamacijų, monologų, dialogų ir t.t., gali turėti tai visa uždyką. Atsilankykite į musų krautuvę. Mes turime visokių rekordų: lietuviškų, angliškų, rusiškų ir daugybę kitoniškų. Jūs galite išgirsti juos grojant ant geriausių grafofonų visai uždyką.

Krautuvė atdara utarninkais, ketvergais ir subatomis iki 9 val. vak. Nedėliomis iki 1 val. dienos.

KATALIKO KRAUTUVĖ
S. P. TANANEVIČIUS, Savininkas
3249 So. Morgan St., CHICAGO, ILL.

Lietuviai Amerikoje.

LAWRENCE, MASS.

Pėtnyčios vakare, po bažnytinėje svetainėje ant Bradford gatvės, įvyko prakalbos apie blaivybę. Nors oras buvo negražus, bet žmonių prisirinko pilnutė svetainė. Matyti, kad ir mums pradėjo rūpėti apie tuos dalykus, nuo kurių mes iki šiam laikui toli buvome atsiskyrę.

Prakalbas atidarė kun. Pr. Virmauskas. Jis trumpoje kalboje pagyrė parapijonis, kad jie taip uoliai pradėjo veikti, kad tiek daug prisidėjo prie platini- mo geros spaudos laike Spaudos Savaitės. Ragino ir ant toliaus nemuleisti rankų, bet dirbti iš visų savo pajėgų. Baigdamas savo kalbą jis perstatė Boston'o Kolegijos studentą Joną J. Ramanauską.

Kalbėtojas prirodinėjo, kad didžiausi, svarbiausi priežastis, dėl kurios mūsų tauta negali pakilti tai yra, kad mes esame per daug prisirišę prie girtuokliavimo. Nurodinėjo kaip girtuokliavimas atima nuo žmogaus viską, kas skiria žmogų nuo gyvulio ir kaip tą žmogų tas alkoholio dievaitis kankina. Aiškino, kad visos mūsų nelaimės, visi mūsų nesupratimai, visi nesutikimai, visas ištvirkimas turi savo šaknis įleides į alkoholių. Kad alkoholis užkyla ant mūsų rankų didesnius retėžius, uždeda ant mūsų pečių didesnę jungą, negu kapitalistai. Jei mes nusikratysime alkoholio jungą, tai tada galėsime trumpu laiku pasiliuosuoti ir nuo kapitalistų išnaudojimų.

Kalba buvo gyva ir gabus kalbėtojas prijuokino žmones savo aiškiais prirodinėjimais iš apgailėstaujamo mūsų girtuoklių gyvenimo. Kliuvo ir mergaitėms ir vyrams ir senberniams, nei vieno neapleido. Linksmą butų ir pageidaujama vėl išgirsti p. Ramanausko prakalbą. Laike prakalbos buvo parduvinėjama knygų, brošiūros ir laikraščiai. Matyti buvo daug perkant juos.

Maža Varguolė.
"Darb."

SHEBOYGAN, WIS.

Lietuvių Dienos Komitetas rupestingai darbavosi Lietuvių Dienoje. Aukų rinkėjų buvo: Sheboygane 52, Sheboygan Falls 2, Plymouth 4. Aukų surinkta \$676.49. Šitie pinigai lapkričio 14 d. pasiūsti į Raudonojo Kryžiaus dr-ją su pažymėjimu, kad jie skiriamie lietuviams, nukentėjusiems dėl karo.

Visos rinkėjos stengėsi kuodaugiausiai surinkti aukų. Daugiausiai surinko ponija M. Jutienė, \$31.27; p-lė F. Baltušaičiūtė \$25.95; p-lė A. Kacevičiūtė \$21.09.

Lietuvių Dienoje vakare įvyko prakalbos su programa. Vakarą metu pirmininkavo P. J. Rimkus. Kalbėjo angliškai Gustave Buchen, lietuviškai — J. Naujalis.

Dainavo Šv. Clemenso choras: J. Naujalis kalbėjo abelnai apie apšvietą, o G. Buchen — apie Lietuvos garsią praeitį ir dabartį.

Žmonių vakare buvo daug. Buvo žymus skaitlius ir svetintaučių.

Buvo ir išlaidų Lietuvių Dienoje. Bet šitas išlaidas padengė vietos draugijos.

Čia aukas rinkti buvo susitaikusias visos lietuvių srovės. Todėl ir surinkta nemažai. Iš ko galima tik pasidžiaugti.

Lapkričio 6 d. vietos dr-jų atstovų įvyko susirinkimas. Nutarta surengti vakarą. Šitas vakaras buvo lapkričio 26 d. Pagerbta aukų rinkėjos. Kai kurioms duota dovanos.

J. Mickeliunas, rašt.

WESTFIELD, MASS.

Vietos lietuvių parapijos klebono pasidarbavimu čionai rinkta aukos Lietuvių Dienoje. Čia gyvena daug lietuvių. Bet ne visi prisidėjo prie šventojo darbo, kaip kad aukų rinkimas ir aukojimas kenčiančių mūsų brolių naudai.

Vietos keli socialistai ne tik kad neprisidėjo prie to darbo, bet dar mėgino trukdyti visokiais budais. Tačiau retą ką jiems pasisekė sumulinti, kadangi katalikams tik ne tik vietoje rinkti aukas, bet pagelbėjo tokiam darbui ir artimojo miestelio Springfieldo lietuviams.

Surinkta \$702.00.

Šito miesto lietuvių katalikė. Katalikai rinko aukas, jie ir aukojo.

Daug ačių tegu bus kaip auką, rinkėjoms, taip ir aukautojams.

Lapkričio 14 d. A. Ambrozų 4 metų mergelė įvirfo į karštą vandens katilą. Nugabenta ligoninėn pagyveno tik tris valandas. Pinavijas.

SO. OMAHA, NEBR.

Tarpe vietos lietuvių nemažas judėjimas apsirėškė artinanties Lietuvių Dienai. ypatingai, mūsų dr-jos parodė savo gyvumą, susivienydamos į krūvą, tarytumei kaip į vieną kuną. Žmonės ir dr-jos visokių krypsnių padavė vieni antriems rankas, sujungė pajėgas, ir ėmėsi už darbo. Iš pradžių lyg nusiminimas buvo matomas tarpe pačių delegatų, bei komitetų, ėjo lyg svyravimas. O diena po dienos artinosi Liet. Diena. Dauge- lis manė ar busias kokis pasisekimas, bet viskas išėjo gerai. Tan darban tapo išrinktas kun. J. Jonaitis. Ištiesų gerb. klebonas kun. J. Jonaitis kaip pirmininkas per visą laiką vedė gerą tvarką susirinkimuose. Kun. Jonaitis, per amerikonių laikraščius supažindino lietuvių tautą su Liet. Diena ir nukentėjusia mūsų tėvyne.

Patsai bėgo pas svetintaučius ir atsišaukdamas į vietos miesto katalikų kunigus ir kitokius, kad bažnyčiose parinktų del Lietuvos nukentėjusių aukų. Tam

darbui daugelis kunigų neatsisakė. Iki lapkričio 1 d. rinkikių-merginų ir moterų pasisekė sumobilizuoti apie 66. Tikta prieš tą dieną iš Centro visko negauta, negauta ko reikėjo tai dienai. Vėl sujudimas, ką daryti, vietoje "tags", tai rinkikės turėjo vartoti gėlių. Lietuvaitės puikiai atsižymėjo rinkime aukų, jos užkariavo beveik visą Omahos miestą ir kiekviena lietuvaite stengėsi kiekvieno praieivio paprašyti.

Po rinkimo aukų tos dienos vakare buvo praengtas vakaras su programa. Žmonių prisipildė pilna svetainė, daugelis dalyvavo ir svetintaučių, buvo įžymesnių amerikonių. Išrodė lyg Lietuvoje per žolines, nes pasipuošę gyvomis gėlėmis. Tai puiki Lietuvių Diena. Pirmiausia vietos klebonas kun. J. Jonaitis kalbėjo angliškai apie Lietuvos praeitį ir dabartį. Publika gausiai apdovanojo aplodismentais. Po to G. Hitchcock Suvienytų Valstijų senatorius kalbėjo. Senatorius savo kalboje nupiešė apie Europos dalykų bėgį ir lietuvių čia gyvenančius. Toliaus linkėjo lietuvių tautai geros ateities. Po savo kalbos senatorius matydamas ant stalo gėlių pasiprašė, ar galis gėlių pasipirkti. Tai senatorius nupirko už \$10.00 ir patsai išdalino po vieną gėlę kiekvienam merginai ir moterims, kurios rinko aukas. Publika be galo trukšmingai suplojo rankomis. J. Biliunas pasakojo iš Lietuvos istorijos. Kitas amerikonas kongresmanas Lobaek kalbėjo apie padėjimą Europoje ir t. t. ir paaukojo publikai matant \$10.00, publika ir tam trukšmingai paplojo. Pasibaigiant vakarui kun. J. Jonaitis padėjo visai publikai už aukas ir pasidarbavimą.

Dr-jos ir kuopos aukavusios Lietuvių Dienai: Šv. Antano parap. \$10.00, šv. Ant. Dr-ja \$50, šv. Pano Marijos Raž. dr-ja \$50, T. M. Dr-jos 18 kp. \$10, S. L. A. 87 kp. \$10, T. R. \$10, T. M. D. 17 kp. \$5, S. M. D. \$5.

Išviso So. Omahoj aukų bus \$1,000 su viršum.

V. D.

"Darb."

BRYAN KOVOJA PRIES ALKOHOLI.

Washington. — Žinomas nuolatinis kandidatas į prezidentus iš demokratų partijos ir buvęs valstybės sekretorius prezidento Wilsono kabinete, William Jennings Bryan, čionai atkeliavo su prohibicijine misija. Jis tvirtina, jėgai jam pasiseksią prišnekėti prezidentui Wilsonui, kad šis savo pastangomis pravestų per kongresą įstatymą, draudžiantį visoj šalyj svai- ginamų gėralų išdirbimą ir pardavinėjimą. Kadangi prez. Wilson pats esąs svai- galams priešingas, todėl ligi savo tarnybos pabaigai visoj šalyj galis pravesti prohibicija. Tuomet demokratų partija įgytų nevystančią garbę Suv. Valstijose.

Bryanas nori, kad svai- galų uždraudimo klausimas pereitų per kongresą. Bet jis neturėtų pamiršti, kad busimasis kongresas savo sąstate turės republikonių atstovų didžiumą, kuri nekuomet nesutiks su demokratų užsivarinėjimais.

Dalykų žinovai sako, kad Bryan ne veltui darbuojasi. Jis sumanęs ligi 1920 metų šalyj įvesti prohibicija ir tais metais statyti savo kandidaturą į prezidentus iš prohibicionistų partijos.

V. D.

AMSTERDAM, N. Y.

Lapkr. 23 d. bažnytinėj svetainėj įvyko prakalbos. Kalbėjo praeitą vasarą iš Lietuvos atvažiuavęs A. M. Martus. Kalbėjo daugiausiai apie vargus lietuvių pabėgėlių, kuriems prisiejo bėgti iš Lietuvos į Rusija at užtus vokiečių armijoms. Papasokojo daugelį indomybių. Skatino lietuvius mokyties amatų ir po karo grįšti Lietuvon. Nukentėjusiems del karo lietuviams surinkta \$39.28.

J. J. Urbelis.

NEW HAVEN, CONN.

Lapkričio 19 d. buvo surengtas koncertas Šv. Kazimiero lietuvių parapijos naudai. Tą dieną buvo atidaryti ir fėrai tam pačiam tikslui. Fėrai tęsėsi ištisia savaite.

Iš Amerikos

KARO STOVIS SAN DOMINGO RESPUBLIKOJ.

Washington. — Suv. Valstijų karo laivyno sekretorius Daniels paskelbė, kad amerikonišes eskadros viršininkas Harry F. Knapp paskelbė karo stovį San Domingo respublikoj ir dabar tvarkas savotiškai tą šalį.

Tai esą padaryta todėl, kad San Domingo valdžia esanti be autoriteto ir neveikli, kad leidžianti savo šalyj plėsties nesutikimams ir revoliucijoms, nuo ko baisiai nukentčia Suv. Valstijų piliečių reikalai.

Ateinančio sausio mėnesį toj šalyj turi įvykti prezidento rinkimai. Taigi gal naujoji valdžia pasirodys energingesne, nuslopis revoliucija ir Suv. Valstijų išimaisymas pasirodys neberekalingu. Dabartinis prezidentas Henriguez yra niekam tikęs, nes neįstengia sutvarkyti gyventojų. Visa šalis tatau paskendusi didžiausioje betvarkėje.

Apie 1,800 šios šalies jūrininkų užėmė svarbesnias toj šalyj vietas ir kontroliuoja visą šalį.

Suv. Valstijų padaryta kituomet sutartis su San Domingo leidžia joms užimti tą respubliką, jei būtų reikalas tvarkyti šalį.

BRYAN KOVOJA PRIES ALKOHOLI.

Washington. — Žinomas nuolatinis kandidatas į prezidentus iš demokratų partijos ir buvęs valstybės sekretorius prezidento Wilsono kabinete, William Jennings Bryan, čionai atkeliavo su prohibicijine misija. Jis tvirtina, jėgai jam pasiseksią prišnekėti prezidentui Wilsonui, kad šis savo pastangomis pravestų per kongresą įstatymą, draudžiantį visoj šalyj svai- ginamų gėralų išdirbimą ir pardavinėjimą. Kadangi prez. Wilson pats esąs svai- galams priešingas, todėl ligi savo tarnybos pabaigai visoj šalyj galis pravesti prohibicija. Tuomet demokratų partija įgytų nevystančią garbę Suv. Valstijose.

Bryanas nori, kad svai- galų uždraudimo klausimas pereitų per kongresą. Bet jis neturėtų pamiršti, kad busimasis kongresas savo sąstate turės republikonių atstovų didžiumą, kuri nekuomet nesutiks su demokratų užsivarinėjimais.

Dalykų žinovai sako, kad Bryan ne veltui darbuojasi. Jis sumanęs ligi 1920 metų šalyj įvesti prohibicija ir tais metais statyti savo kandidaturą į prezidentus iš prohibicionistų partijos.

VILLA MUŠA CARRANZISTUS.

El Paso, Tex. — Aną dieną žinomas Meksikoje gal-

Koncertas visais žvilgsniais buvo labai indomus. Galima sakyti, kad tokio vakaro čionai dar nekuomet nebuvo.

Ten buvęs.

važudis — plėšikas Villa savo gaujomis užpuolė Carranzos karuomenę, šita įveikė ir paėmė miestą Chihuahua. Iš ten buvo manęs pulties ant Juarezo, bet prisibijėjo, nes čia arti raudas Suv. Valstijų karuomenė.

Prieš Villą Carranza pasiuntė daugiau savo karuomenės. Šis sužinojęs jartaisomus spąstus, apiplėš miestą ir su savo gaujomis nupyskėjo į aplinkui riosiančius kalnus.

Sunkiai visgi Villai atėjo paimti miestą Chihuahua. Carranzos karuomenė keturias dienas ir nakti gynė miestą. Muštasi miestą gatvėse.

Kuomet carranzistai buvo įveikti, gatvėse atrastų kruvos lavonų. Šitie, Villo parėdymu, sugabenta į kelias vietas, aplieta žibalu išsudeginta.

Chihuahua kuone visa sumaikintas. Riogso tik trobesių nuodeguliai. Pasilikusieji gyventojai neturi nemaisto, nei prieglaudus.

Suv. Valstijų vyriausybė ramina nors tuo, kad tenenužudyta nei vienas amerikonas.

ATSISAKO SKOLINTI PONIGUS.

New York. — Francijos ir Anglijos vyriausybės per J. P. Morgano finansinę firmą paskelbė, jėgai jos atšaukia iš amerikonišio piniginio turgaus savo valdiškuosius bondsus sumoj \$50,000,000. Tai darą todėl, kadangi tai talkininkų pasakolai išreiškė savo nepriklausumą šios šalies federalis rezervinis bankų skyrius. Toks talkininkų pasielgimas rokuojamas demonstracija prieš šios šalies finansų federalį skyrių. Talkininkai, vadinas, sako Palauk, tamstėle, ateis oškas pas... vežimą, o tuomet...

NENORI PRALEISTI AMBASADORIAUS.

Washington. — Austrijos vyriausybė nuskyt naują ambasadorių grafą Tarnowski, į Suv. Valstijas vieton pavartytojo Dumba. Bet Anglija su Francija atsisako liuosai praleisti jūrėmis naują ambasadorių. Pramato, kad ir šitas teutonų tarnas ims daryti šios šalį suokalbius prieš talkininkus. Tuo reikalu Washingtono vyriausybė susinešė su Anglija ir Francija Pasekmės dar nežinomos.

VOKIETIJA TEISINASI

Washington. — Nesena Suv. Valstijų vyriausybė buvo pasiūnciusi protesta Vokietijai prieš deportavimą iš Belgijos į Vokietiją belgų darbininkų. Vokietija prisuntė atsakymą į protestą. Trumpai sako, kad belgai darbininkai savo šalyj neturi darbo, tatau jiems darbo duodama Vokietijoje. Ir tas daroma jų pačių gerovei.

ATIDARYTA KONGRESO SESIJA.

Washington. — Praeitą panedėlį atidaryta kongreso sesija. Pirmiausia bus

Vokiečių kareiviai vakariniam karo fronte gaminasi vakarienę.

varžys jo veikimą, kaip kitų veikėjų".

Kas-gi gali nepritari tokiam gražiam sumanymui? Rasi tik vieni lietuviški socialistai, kurie juk visuomet prieštarauja visokiems sumanymams.

Jo Mal. vyskupas Karevičius juk yra mūsų tautos Zodis, paeinas nuo Dievo.

Kas yra "Amerikos Lietuvių Taryba."

Ne visi žino, kas tokia yra "Amerikos Lietuvių Taryba". Seniau šita įstaiga vadinosi "Tautos Taryba Amerikoje." Šitas vardas pakeista pirmutiniu vardu Tarybos posėdyje rugs. 28 d., 1916 m.

Štai žiupsnelis informacijų apie šią įstaigą (iš Lietuvių Darbininkų Kalendoriaus 1917 m.).

Lietuvių politikinis Seimas, įvykęs Chicagoje rugsėjo 23 ir 24 d., 1914 m., steigdamas Tautos Fondą, šitam paskyrė dvejopą uždavinį: 1) šelpti lietuvius, nukentėjusius kare, 2) rūpintis Lietuvos politiktine laisve. Kad tą antrąjį tikslą geriau pasiekti, reikėjo visiems lietuviams tuo reikalu suėiti vienybėn, reikėjo sudaryti viršiausią įstaigą, kurion suėitų atstovai nuo visų didžiųjų lietuviškų organizacijų Amerikoje, be brovių ir partijų skirtumo.

Tą įstaigą Chicago Seimas pavadino "Tautos Taryba Amerikoje" ir nutarė netrukus ją organizuoti. Organizavimo darbas buvo pavestas Tautos Fondo valdybai. Į šitos valdybos atšaukimą atsiliepė tik katalikų didžiosios organizacijos, išrinkdamos Tautos Tarybon 7 atstovus. Kitos srovės prie Tautos Tarybos neprisdėjo todėl, kad jų atstovų būtų buvę mažuma.

Tautos Taryboje buvo nuo sekančių organizacijų atstovai: Katalikų Federacija (kun. J. Misius ir p. J. S. Vasiliauskas); Blaivininkų (Dr. A. K. Rutkauskas ir kun. J. J. Jakaitis); Susivienijimas (p. V. Lukoševičius ir kun. F. Kemėšis); L. Vyčių (p. A. Šlakis).

Šita Tautos Taryba štai kuo pasižymėjo:

Nustatė veikimo pamatus ir sutaisė T. Tarybos konstituciją.

Sutaisė milžinišką peticiją į taikos kongresą, įvyksiantį po karo. Peticijoje reikalaujama Lietuvai politikinę laisvės. Po peticija jau yra surinkta su viršumi

Gabrielius Landsbergis - Žemkalnis.

"Lietuvių Bals." telegrafu duota trumputė žinia: pasimirė Žemkalnis.

Jokių išgalių. Nori tikėk, nori ne. Ir netikėtumai žmogus, ir atstumtumei nuo savęs visas tos rūšies žinles — teesie jos visos neteisingos! Bet jei teisingos, nebeatstums; jei kas mirė, nebeprikelsi...

Pamažu atsigaivelės mūsų tėvynė; dar gal pražydės ligi šiol nematytais žiedais. Bet visa to nebematys daugelis pačių gerųjų jos Sunų ir Dukterų, kurie, it Moizės vedę vedė Tėvynę į pažadėtąją laisvės ir laimės gadynę, gavo pačioje jos angoje sustoti, ištolo ją bepalaiminę. Jų tarpe, štai, ir vienas karščiausių Lietuvos mylėtojų, Gabrielius Landsbergis.

100,000 parašų. Parašai renkami dar ir dabar.

Išsirupino iš vokiečių valdžios leidimą pasiūsti į D. Lietuvą du delegatų ir tuodu, kun. Dr. V. Bartuška ir Dr. Bielskį, pasiuntė.

Nemažai prisidėjo prie geresnio sutvarkymo Lietuvių Informacijos Biuro, veikiančio Europoje.

Suorganizavo ir sušaukė Lietuvos Atstatymo seimą Brooklyne, N. Y., rugs. 28 ir 29, 1916 m.

Tautos Tarybos Am. pirmininku buvo Dr. A. K. Rutkauskas, vice-pirm. — J. S. Vasiliauskas, sekret. — kun. F. Kemėšis.

Tautos Taryba Am. turėjo du suvažiavimus 1915 m. Chicagoje ir Pittsburgu.

Nuo rugsėjo 28 d., 1916 m., veikia jau "Amerikos Lietuvių Taryba". Šiton Tarybon įeina vis dar vieni katalikų organizacijų atstovai. Bet jų yra jau 10. Štai jie:

Dr. J. Bielskis (pirmininkas), kun. F. Kemėšis (vice-pirm.), kun. Dr. Pr. Augustaitis (sekr.), V. Lukoševičius, J. B. Kaupas, J. E. Karosas, A. Nausiedienė, adv. A. Šlakis, kun. J. J. Jakaitis, kun. Dr. V. Bartuška.

Amerikos Liet. Tarybos pirmasai suvažiavimas įvyko, kaip augščiau pažymėta, rugs. 28 d., 1916 m. Brooklyn, N. Y.

Jo paveikslui parašyti reiktų daug varšų. Aš jų tiek neturiu. Ir iš tų, kurių yra, kai kurios tamsesnės laikinai prisieina atidėti. Perilga gal kas ir jas suvartos; o gal ir visiškai pamos ranka, taręs:

— Tuščia jų, nesvarbu; paveikslas ir be jų aiškus. O kad bent kiek šviesesnis už tikrąjį, tai tik naudai dar likusiųjų čia pavargti.

A. a. Gabrielius Landsbergis, Šiaulių apskrities Linkuvos parapijos bajoras ir dvarininkas, buvo vienas nedaugelio tų, kurių susiprantant, jog jie tebėra lietuviai, taip karštai kitados troškome, o dabar imame bijoti.

Pirmiau mums rodės, kad sulenkėjusiems mūsų bajorams ėmus virsti lietuviams, umai prašvis nauja politikos buties gadyne; umai gausime daug inteligentų darbininkų, daug šviesių šeimynų, kurios taps centrais augančiais mūsų jaunuomenėi; na, ir daug turto, be kurio vis negalime nieko tvirtu įsisteigti — nei mokyklų, nei draugijų.

Sudėtinė jaunosios Lietuvos siela, žinoma, veikė ir bajorus, ir jie bent kiek atsiliepė. Iš savo srities davė bent kiek žmonių darbininkų ir šeimynų. Davė, ir lietuviai jų nusitvėrė. Tik ar visais pasidžiaugė? Oi, ne!

Vakarykštieji "lenkai", bent lenkų tradicijomis išpuoselėti, da vakar privilegijuotieji, per ilgus amžius savotišką budą gavę, — susilieti susiliejo su liaudies Lietuva, su demokratija; priimti priėmė jos idealus, — tik, dažnai kitų akimis.

Patyrinėjus neilgą jų veikimą lietuvių visuomenėje, lengva pasergėti, kad tie umai atvirtę lenkai bajorai daugiau savo raugu užraugia naująją lietuvių sritį, neg patys jos raugu užsiraugia. Kalbos pasisavinimo čia toli gražu neužtenka.

Visa savo esybe palikę pirmąkščiais, tik prisidengę nauja frazeologija, tie nauji lietuvių liaudies talkininkai dažnai tik drumsčia ir stabdo jos tautybės augimą, neg kelia. Ir Lietuvos liaudžiai dažnai baisu, kai į jos tautybės šventyklą pradeda cėti žmonių su savais dievaičiais; kai pasergsti, jog tiems naujikams visai nešventa, kas pamatiniam tautos sluogsniui šventa.

Bet jei pasitaiko laimingų išimčių, tai jau tikrai es (Tąsa ant 5 pusl.).

A. Guoba.

Svarbieji Reikalai Amerikoje

TIKRA ĮSTATYMŲ DIRBTUVĖ.

Suv. Valstijų politikieriai (nes politikų mažai yra), kurie rupinasi išigauti legislaturon arba kongresan, piliečiams visuomet pažada, kad jei jie jų balsais busią išrinkti, tuomet jie pasistengsį pravesti šioki ar kitoki įstatymą.

Tarytum, kad mes jau ir taip perdaug neturėtumėm tų visokių įstatymų.

Kad amerikona yra tikra įstatymų rijanti tauta, tai patvirtina Edward Trefe iš federalio Pirklybos Buto. Šitas valdininkas turėjo tiek kantrybės, kad surokavo visus įstatymus, pravestus paskutiniaisiais dešimts metų įvairiose šios šalies legislaturose ir kongrese. Ir kas-gi pasirodė? Tuo dešimties metų laikotarpiu pravesta net — 62,250 visokių įstatymų!

Trefe tą įstatymų leidimo "darbą" sulygina su Anglijos parlamentu, kurs tuo pačiu laikotarpiu pravedė tik 1,500 naujų įstatymų — ir net iš šitų daugybė pasirodė nebreikalingų.

Suv. Valstijų valstybinio vyro (profesionalio politikieriaus) veiklumas visuomet yra matuojamas skaitliumi įstatymų, kurie yra pravedami jo pastangomis, arba pagal įneštų kongresan ar legislaturon bilių. Norints tie biliai arba įstatymai visai bereikalingi, o retkarčiais net ir juokingi, tečiaus kampanijos metu jie augštai kainuojami, kaip prirodymas, kad tas ar kitas politikierius esąs rupestingas, kad jis visur turis plačią intekmę, jei įstengias praveisti tokius sumanymus.

Suv. Valstijų piliečiams, Trefe nuomone, jau būtų laikas skirti į legislaturas ir į kongresą tokius žmones, kurie neturėtų pravedinėti jokių įstatymų, bet podraug atšaukinėtų ir naikintų neberikalinguosius įstatymus.

Bet nei vienas politikierius-kandidatas prie to nenori pridėti savo rankų — gali būti todėl, kad lengviau yra įstatymus, kad ir kvailiausius, praveisti, negu tokius atšaukti ir panaikinti. Suv. Valstijose istamdavystė nėra tai paprastoji liga, bet tiesiog baisi epidemija, prieš kurią kol-kas nesurandami vaistai.

KOVA PRIEŠ BRANGENYBĘ.

Chicagoje ištikrųjų prisdėjo kova prieš maisto brangenybę. Kovoje prieš brangenybę susijungė valdžios miesto, valstijos ir federalė.

Miesto sveikatingumo departamento inspektoriai susėkė, kad Chicagoje keliuose sandeliuose besažiniai spekuliantai laiko arti trijų milijonų tuzinų kiaušinių. Jie laukia didesnės kiaušinių kainos. Be to inspektoriai susėkė, kad dalis tų kiaušinių yra sugedu-

sių ir todėl už tai spekuliantus ne juokais ims angan.

Suv. Valstijų apskriečio prokuroras Clyne pradėjo tardymus reikale "kiaušinių karaliaus" E. Wetz, kurio sandeliuose laikoma net 72 milijonu kiaušinių.

Senatorius J. H. Lewis sutaisė bilių, kurs bus in teiktas kongresui. Sulyg to biliaus visi maisto spekuliantai turį būti patraukti atsakomybėn, maistas nuo jų atimtas ir pardavinėjamas žmonėms valdžios nuskirtomis kainomis. Tas pat turi būti ir su anglių spekuliantais.

Ar šitas sujungtas prieš spekuliantus veikimas duos bent kokias pasekmes, nežinia. Nes trustai taip pat nesnaudžia. Jie darbuojasi prieš visoki ant savęs pašalinį pasikesinimą.

Visgi yra viltis, kad su laikys nors tolesnį kainų kilimą.

BOYKOTAS KIAUŠINIAMS.

New Yorko valstijos miestų majorai leido gyventojams paskelbti formalį boykotą maisto pirkliams, ypač pirkliams kiaušinių, kurių kaina pasiekė 50 centų už tuziną. Gyventojai už tą boykotą paliuosuojami nuo atsakomybės.

New Yorko valstijos maisto komisorius Harrington, podraug su didesnių miestų majorais, sutaisęs atšiepimą į gyventojus, kad šitie nors per dvi savaiti nepirktų kiaušinių ir tuo budu priverstų pirklius sumažinti kainas. Kiaušinius yra leidžiama naudoti tik sergantiems, seneliams ir vaikams.

St. Paul, Minn., tos rūšies boykotas jau prasidėjo.

Bet ar gelbės ką boykotas? Juk pirkliai turi milžiniškas ledaunes, kuriose visoki maistą gali laikyti ilgus metus. Tuo tarpu žmonėms reikia valgyti, reikia gyventi.

Ne boykoto reikia pirkliams, bet kalėjimo.

KIEK SURINKTA AUKŲ LIETUVIŲ DIENOJE.

Ikšiol paskelbta	\$150.622.32.
Portland, Ore.	\$150.50.
Harrisburg, Pa.	182.91.
Cambridge, Mass.	2.500.00.
Chicago Heights, Ill.	390.47.
Sugar Notch, Pa.	180.46.
Forest City, Pa.	546.90.
Meriden, Conn.	333.93.
Utica, N. Y.	304.90.
Lorain, Ohio.	100.00.
Lewiston, Me.	633.00.
Tamaqua, Pa.	443.07.
Atlantic City, N. J.	79.78.
Syracuse, N. Y.	200.00.
Bristol, Conn.	169.35.
Buckner, Ill.	36.14.
Hoosick Falls, N. J.	315.72.
Bennington, Vt.	54.33.
Lockport, N. Y.	100.00.
Išviso	\$157.403.78.
Iš daugel vietų dar nežinoma.	

Kiekvienu nemari teisybė auga ir vystosi.

Tautos Fondo Reikalai.

KAS REIKIA ŽINOTI?

1. Reikia žinoti, kad Tautos Fondo knygų yra sukrautos pas išdininką, p. B. Vaišnorą, 1514 Carson st., S. S. Pittsburg, Pa., iš kur jų turi užsisakyti kiekvienas Tautos Fondo skyrius ir prie kiekvienos progos pardavinėti.
2. Tose vietose, kur apsilankys su prakalbos Dr. J. Bielskis, reikia jam įduoti surinktas aukas ir pinigų už parduotas knygas.
3. Išsirašantys knygas neprivalo jų atgal gražinti, bet visas išparduoti, arba tik tiek užsisakyti, kiek tikisi išparduoti.
4. Niekas neturi išleisti iš minties nesenai pagarsintų Kalėdų fondų. Visas Kalėdų dovanas aukaukime Lietuvai, nes ten jos tukstantį kartų reikalingesnės.
5. Visus surinktus pinigus reikia atsiųsti prieš Naujus Metus, nes reiks išleisti plačią atskaitą.

K. Pakštas,

T. F. sekr.

TAUTOS FONDO SEKRETORIAUS ATSKAITA. iš įplaukų už lapkritį, 1916.

Iki lapkričio 1 d., 1916 m., į Tautos Fondą įplaukė \$60,115.05

Lapkričio 2, Waterbury, Conn. — Surinko T. F. 40 skyrius, pris. S. Kulikauskas \$30.00

Lapkričio 2, Niagara Falls, N. Y. — aukavo šv. Cecilijos choras, pris. "Draugo" administracija \$8.65

Lapkričio 3, Chicago, Ill. — Pridavė kun. H. Vaišnūnas \$9.00

Lapkričio 10, Easton, Pa. — Pris. kun. J. Raštutis \$9.68

Lapkričio 13, Montreal, Canada — Aukavo vietos lietuviai, pris. kun. J. Višniauskas \$155.00

Lapkričio 14, Trenton, N. J. — Surinkta St. Vaitkevičiaus vestuvėse, pris. A. Junča \$8.45

Lapkričio 14, Paquonock, Conn. — Auka už spalio mėn. nuo vietos lietuvių, pris. M. Juškevičius \$4.95

Lapkričio 15, Chicago, Ill. — Aukavo šv. Onos draugija, pridavė p-nia A. Našiedienė \$25.00

Lapkričio 15, London, Canada. — Aukavo V. Barron \$3.00 ir A. Albušis \$2.00, pris. "Katalikas" \$5.00

Lapkričio 16, Chicago, Ill. — Surinko Tautos Fondo 39 skyrius, pris. J. Palekas \$159.00

Lapkričio 17, Philadelphia, Pa. — Surinko T. F. 21 skyrius, pris. K. Driža \$100.00

Lapkričio 20, Plymouth, Pa. — Surinkta delegatų prakalbose, pris. Dr. J. Bielskis \$60.00

Lapkričio 20, Wilkes Barre, Pa. — Surinkta delegatų prakalbose, pris. Dr. J. Bielskis \$117.29

Lapkričio 20, Binghamton, N. Y. — Surinkta parapijonų vakarieneje, pris. "Draugo" red. \$12.25

Lapkričio 22, Waterbury, Conn. — Surinko T. F. 40 skyrius, pris. S. Kulikauskas \$35.00

Lapkričio 24, Rockdale, Ill. — Surinkta Bugėnų krikštynose, pris. kun. Al. Baltutis \$9.00

Lapkričio 27, New Haven, Conn. — Surinko T. F. skyrius, pris. V. Zavarasas \$73.85

Lapkričio 28, Worcester, Mass. — Už kningas iš šių vietų:

Haverhill — \$9.25, Lawrence — \$6.25,
 Norwood — \$7.00, Providence — \$1.50,
 Cambridge — \$2.00, Staughton — \$9.25,
 Gardner — \$4.50, Waterbury — \$38.20,
 Mt. Carmel — \$25.00, Pittston — \$22.50,
 Plymouth — \$19.50, Wilkes Barre — \$24.25,
 Viso prisiuntė kun. J. Jakaitis \$169.20

Lapkričio 30, So. Boston, Mass. — Surinko 11 T. F. skyrius pris. F. Carens \$500.00

Lapkričio 30, Pittsburgh, Pa. — Surinkta Blažaičių krikštynose, pris. "Draugas" \$8.00

Lapkričio 30, Norwood, Mass. — Surinkta delegatų prakalbose, pris. P. Kudirka \$61.40

Viso per lapkritį, 1916, įplaukė \$1,560.72

Labu iki gruodžio 1, 1916, į Tautos Fondą įplaukė \$61,675.77

K. Pakštas, T. F. sekr.

AUKOS IŠ NORWOOD, MASS.

Aukos, surinktos per delegatų (kun. Dr. Bartuškos ir Dr. J. Bielskis) prakalbas spalio 13 d. Po \$2.00 aukavo šie: kun. A. Daugis, O. Nevaliūtė, J. Bartaška iš Loconia, N. H. Po \$1.00 aukavo: V. Kudirka, S. Razulevičius, J. Blažionis, J. Didžbalis, P. Kuras, P. Kudirka, B. Stašaitis, A. Pigaga, S. Klovas, J. Vanconas, A. Šeškevičius, P. Žibailaitis, A. Stadelnikas, M. Didžbalienė, A. Kuriene, P. Adomaitis, A. Didžbalis, J. Sabaitis, M. Uždavinis, A. Smilgienis, A. Januškevičius, J. Čerikas. Viso su įžanga \$64.45. Apgarsinimams išleista \$3.05. Liko \$61.40, kuriuos, prisiuntė P. Kudirka.

T. F. sekr., K. Pakštas.

Gabrielius Landsbergis-Zemkalnis.

(Pabaiga nuo 4 p.).

ti kuo pasidžiaugia. Tokia išimtimi laikau ir Gabrielius Landsbergi.

Savo klasės ir giminės jėbėmis ir privalumais, žiniai, ir jis netesėjo nusikratyti — tai kelių kartų darbas, ne vieno gero noro; tai paliko jo, taip sakant, privatiniam dalykam. Bet sukurstyta ir įtrauktas į tam tikras lietuvių visuomenės gyvenimo vėžas, jis visą jau laiką išliko nuosakus ir savo apsiėjimais lietuvių tautybei visai ištikimas.

Gabrielius Landsbergis buvo "litvomanas". Taip tie mūsų išvirteliai bajorai, kurie buvo Lietuvą paniekinę, pakrikštijo tuos savo brolius bajorus ir ne savo brolių demokratų, kurie pirmieji buvo užsiliepsnoję nauja idea — nužerti nuo lietuvių sielos pelenus, kuriais kaimynai buvo ją apkasę, ir įpusti jiems tautinį susipratimą. Pravardžiuodami "lenkai" manė "lietuvius" pašaipta užmušę. Silpnavačius ir užmušę. Tik ne tokios tamprios dvasios žmones, kaip G. Landsbergis. Jis mielai priėmė priemamą jam manijos ligą ir drąsiai pasakė savo srities žmonėms:

— Taip, aš nuolat kliedu Lietuvai, aš sergu dvasia; tečiau tik del to, kad jūs tuo nesergate, kad jūs tebesate viso šimtmečio atgaliniai, kad jums neprisiima naujos gadyinės čiepai, kad jaunoji Lietuva ima jumyse matyti savo priešininkus, o ne brolius ir bendradarbius! Susipraskite ir imkite, pagaliau, Lietuvos likimu sielotis; susirgkite ir jūs ta manija, nes tai garbės ir priedermių "liga"!

Nepermaldaujamo, neatkalbamo, jokių pasaulyje didybių nebijančio, jokių pelnių ir malonių sau iš jų nelaukiančio pranašo būdu Gabrielius Landsbergis skelbė lietuvių susipratimą tarp bajorų. Ne tik skelbė, bet driso tiesiog to iš visų reikalauti ir už priešinimąsi Lietuvos didžiūnai grąsyti istorijos baismėmis.

Agitavos, rėmė, pykos, nedarydamas jokių kompromisų, nepripažindamas lietuvių dalyke jokių pusėtinumų. Tad veikiai įgijo bajorų tarpe tokių priešininkų, kad toliau, nei gyventi nei darbuotis su jais nebegalėjo; gavo su Karpiais ir kitais, su kuriais rišo jį daug ryšių, pasiskirti.

Kaip ten buvo, taip. G. Landsbergio nuopelnas, kad pirmas susiėmęs ant savęs bajorų perkunus, paliko jau pralaužtus ledus į tą sritį kitiems jau po mažesniais perkunais.

Ištyžusioms mūsų šviesuomenės šeimynoms G. Lands-

bergis taip pat buvo kietos uolos pavyzdys.

Mes turime nebemaža mokytų žmonių; tik neturime intelingentų šeimynų. Ir tas dalykas neina geryn. Kaip eđė mūsų išponėjusių brolių šeimynas svetimtųjų vėžys, tai ir tebėda. Giliausias lietuvių jaunikio mokslas, prakiliausias idejas, tvirčiausi pasiryžimai, šipuliais suskūta, susidurus su moteriška svetimtaute, nors ji būtų gryniausio bemokslė tarnaitė, visukuo už savo vyrą lietuvių mažesnė.

Žinomasai iš senų serovės lietuvių lėtumas tai tikra jų vyriškumo "lepšytė", tai tikra mūsų tautos gangrena ir skaudžiausia nelaimė. Kai kiti sumižsta su svetimos rasės žmonėmis, tai tik savo rasę pagerina. Musiškiei, vienu gyvulių instinktu tegevendami, o ne savo išauklėtu ir kombinuojančiu protu, nei sau nesusiėško laimės, nei tautos nepalaimina: jie nepasigerina, bet žūna.

Niekuo, nei meile nepaperkamų principų žmogus, radikalus mylimajai ideai, kuriai buvo pasiryžęs tarnauti, G. Landsbergis radikaliai sureformavo ir savo šeimyną. Vedė volinietę lenkę, nepaprastai kantrią, dorą ir gero, garbingo būdo žmoną, ligi tol nė žodelio lietuviškai negirdėjusią. Sugyveno. Bet ligi tik pradėjo vaikų rastis, Gabrielius griežtai pareikalavo, kad jo šeimyna būtų lietuviška, Vilniečiai pasigerėdami juokdavos, kad Gabrielius tą šeimynos reformą padarė per tris dienas: pareikalavęs iš savo žmonos, kad per tą laiką gautų butinai lietuvaite žindytvę ir pati pakaktinai pramoktų vaikus lietuviškai šnekinti.

Kaip ten buvo, taip. Gana, kad Gabrielius Landsbergis davė Lietuvai, nors iš lenkės gimusius, tečiau tvirtus lietuvių vaikus, kurie nebe šiandie darbuojasi Lietuvos naudai.

G. L. buvo labai karšto, nemumaldomo kraujo, ir to savo temperamento kuone ligi pat senatvei nemustojė. Gal jau baigė eiti 70 metų, grynai balta barzda, vaizdas, lyg Mateikos paveikslų senolis. Senas kumu, paliėgęs, dažnai susergęs, dvasia tebebuvo lyg jaunas, Linkuvos laikų. Jam teberupėjo visa, kas tik paliečia jo naudai. Tebesidžiaugė, kai girdėjo kokį sutartinį darbą, nežiūrėdamas, kas jį dirba. Tebepyrko ant "srovėlių" srovėlių, už kurių galvos darbas nėjo taip sparčiai, kaip jam norėjosi.

Pasiskaityk "Zemkalnio" (tokia jo buvo pavardė raštuose) publicistikos straipsnių, rašytų prieš 10 — 12 metų ir dabar — beveik nepajusi skirtumo; nei protas nepailsęs, nei budas, visų senių tai bendra jėibė, neapkartęs, nei plunksna nepasunkėjusi. Tas pats — Zem-

kalnis: gabus, iškalbingas; karštas kovotojas už Lietuvą ir jos gerovę plunksna, kaip gyvas, karštas buvo kovotojas už ją žodžiu.

Brangintina buvo jo drausa, net šiurkštumas — žodžiu ir raštu lygiai atvirai pasakyti tikrą tiesą, ką jis mano apie šį ar tą atsitikimą ar apsiereikimą viešame mūsų gyvenime. Pats pažangos žmogus, ne patalkavo tariamiesiems "pirmieviams". Pats tikintis katalikas, lankas bažnyčią, nepataikavo tariamiesiems "klerikalams", Zemkalnis nevizgimo uodega, kad vieni ar kiti pavadintų jį savo žmogumi. Jis buvo sau žmogus ir gana.

Jausmų neskirstė į dvi dali. Kas jam pamėgo, žmogus ar jo darbas, tam atidavė visą savo meilę ir pagarbą, tą i akis ar už akių gyvė. Kas nepatiko, kam nepritarė, to neužmiršo per visą savo amžių, i akis ir už akių peikė ir barė, kad ir iš jo būtų daug gerumo prityręs buvęs.

Publicistikoje jo plunksna nemaža svėrė. Jis visada mokėjo savotiškai pasvarstyti ir apibūdinti dalyką. Tad redaktorai ne sykį dėjo tokios aštrybės Zemkalnio straipsnio, kokių iš kitų rašytojų nė už ką nebūtų priėmę. Zemkalnis reikėjo matuoti kitokių mastu.

Ne mokslo, bet publicistikos reikalai buvo parašė ir istorijos veikalei apie lietuvių ir lenkus; juo norėjo pasiekti išsigimčius lietuvių bajorus, kurių negalėjo pasiekti gyvu žodžiu.

Šakotos sielos buvo Zemkalniš. Lietuvių tautininkas agitatorius publicistas, — viso to, rods, buvo gana, kad mirdamas jausčius gyvenęs, nepelėjęs; kad jo jausmai, lyg tekąs vanduo, mainės ir naujinos, duodami ir jam pačiam naujumo.

Bet tikras jo talentas ir pašaukimas buvo dramos dailė. Nei gražus jau amžius, nei kiti butinieji darbai del duonos neklindė Zemkalniui ruošti, mokytiis rolių, vaidinti arba režisuoti kokį labiau tinkamą senos veikala.

Temperamentas, išpuodingumas, jautrumas, vikrumas leido Zemkalniui gerai suprasti rolę ir ją tinkamai atvaidinti. Kaikurių jo vaidintų rolių tiesiog negali užmiršti, k. v. Petro Karuzo.

Dramos dailėje jis tiesiog buvo paskendęs. Jei ne vaidino ir ne režisavo, tai rašė scenai veikalus, kurių tinkamų taip mažai dar turime. Ir čia jam sekė. Jo "Blinda" ir "Birutė" — populerūs veikalai, dažnai vaidinami, ilgai nebus užmiršti.

Štai greituoju apmesti amatai, kurie tėviršt teks atauti. Štai dugnas, kuris reiks gyvai nuvarsti, susilaukus patogaus laiko, kada bus galima prieiti prie tautų tikrų šaltinių.

Tą pluoštą charakteringų žinių apie a. a. Gabrielius Landsbergi-Zemkalni dedu ant kapo jam, kaip savo prieteliui, su kuriuo santykiai per kelioliką metų dažno susidurimo vieną sykį

tebuvo susidrumstę ir tai nelabai ir neilgam laikui. O jis buvo smarkus — daug nereikėjo.

Jei karas neprarijo šen ir ten mano palaikiotų laisvų, aš duosiu keletą, kurie geriau nušvies patį jų rašytoją Gabrielius, neg aš tai sugebėjau padaryti trumpame nekrologe.

Kad ne karas, ir tauta būtų padėjus jam vainiką už tai, kad paliko savo buvimo šioje pakalnėje žymę, kuri mūsų visuomenės ir literatūros historijoje neišdils.

Amžina atilsį geram Lietuvoms sumui!
 Kun. J. Tumas.
 "L. B."

SKAITYKITE IR PLATINKITE "LIETUVIŲ BALSĄ"

LIETUVIŲ BALSAS rūpinasi žadinti lietuvių tautos sąmoję ir stiprina ją draus, kad kantriai lauktų karo pabaigos.

LIETUVIŲ BALSAS padeda švieties ir tobulinties: jis ragina tautiečius šiuo ištrinimo metu pasimokyti iš svetimtųjų, kas tik dora ir naudinga, o nesigibanti grįžti tėvynės nieko, kas žemina mūsų tautą.

LIETUVIŲ BALSAS didžiausias troškimas sujungti tautiečius viena tautos ir tėvynės meilės juosta ir paruošti lietuvių, kad kaip tik paliaus žvangėje ginklai, tuojau grįžti Lietuvon, nes tėvynės žemė, patvirtusi per karą dirvonai, priimančiū ir griovių, laukia ariama ir valoma, o sugriauti tėvų kapai — aptveriami.

LIETUVIŲ BALSAS, dėdamas savo skiltyse knygų ir žurnalų kainas skelbimus, išskolius, grąžina tėvams vaikus, paliekams tėvus, padeda surasti nuklydusius brolius, seseris, gimines ir pažįstamus.

LIETUVIŲ BALSAS kaina: Rusijoje metams 5rb.; 9 mėnesiams 3 rb. 90 kap.; 6 mėnesiams (nuo mėn.) 2 rb. 60 kap.; 3 mėnesiams 1 rb. 50 kap.; vienas mėnesis 45 kap. Užsieniuose metams 9 rb.; 9 mėnesiams 6 rb. 80 kap.; 6 mėnesiams (nuo mėn.) 4 rb. 60 kap.; 3 mėnesiams 2 rb. 35 kap.; 1 mėnesiui 80 kap. Skiriam numeris 5 centai.

Iš Amerikos pinigus, išliskus gauname. Siunčiami "Liet. Balsą" i užsienius su cenzura neklindu.

SKELBIMŲ KAINA. Petito (smulkus rašto) eilutė (dalinant puslapi i keturias eilutes) prieš tekstą — 60 kap.; po teksto — 30 kap. Pabėgėliams, įskaitantiems giminių arba darbo petito eilutę po teksto — 10 kap. Amerijoje prieš tekstą 50 centų, po teksto 25c. Petito eilutė, giminių įskaitantiems po teksto 10 centų petito eilutė.

Lietuvių Balsas adresas: PETROGRAD, Baskov per. 29. A

Ar žiniai kur ateiti nusipirkti Naujo ir Antrų Rankų Medžio Durų, lentelių, rėmų, švinakalvių daiktų ir stogų, popieros, MUSU ČIENIOS YRA ŽEMIAUSIOS

CARR BROS. WRECKING CO.
 3003-3039 So. HALSTED ST. CHICAGO, ILL.

SULAIKYK TAJŲ KOSULĮ

pirma, negu įsiai pakenks jūsų sistemai. Atakų palengvinimui ir iritacijos pralalinimui, vartok

SEVERA'S
 Balsam for Lungs

(Severos Balsamą Plaučiams). Netrukus patirsi, kad tauti yra atsakanti gyduolė, suteikianti palengvinimą nuo kosulio, persalimo, užkimo, spasmoidiško amausulio, oro trūbiulių, uždegimo ir gerklės skausmo. Kastauoja 25 ir 50 centai.

Mūsų žodžiams patvirtinimui, štai paduodame neseniai gauta laiška: "Aš noriu jums pranešti, kad Severos Balsamas pilnai atsako savo tikslui. Nuo pirmutinio dozo valkai pradėjo sveikti; jų kosulys išnyk; ir tie atakai nebesugrįžo. Aš jau du metai tam atgal mes vartojome tajį Balsamą nuo kosulio irgi su gera pasekme."

J. Kowalski, Cutchogue, N. Y.

Reikalaujant gyduolių reikalauk Severos Preparatus. Naudis i aptieka šiuose, kad gautum ko reikalaujama. Neimk šitokių bei svaduo tojų. Negalint gauti ko reikalaujate, rašyk tiesiai i

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

"AMERIKA"

Didžiausias šaltinis visokių informacijų, rinkinys įvairių faktų, žinotinių Ameriko gyvenantiems ir i čion atkeliaujantiems lietuviams.

Knyga Didelio Formate, 288 Puslapių KAINA 75 CENTAI.

Reikalaujami, kreipkitės šiuo adresu:
TANANEVICZ PUBLISHING CO. INC.
 3249-53 So. Morgan St. CHICAGO, ILL.

Aisopo Pasakos

Aisopo Pasakos, tai vienintelis veikalas lietuvių kalboje. Svarbu ir naudinga kiekvienam jms įsigyti. Tai yra didelė knyga: 360 puslapių su 410 gražių paveikslų, tapalnia savoje 301 pasaka. Yra daugybė ilcenturų. Vignėtos specialiai pritaikintos, net malonu paminti i rankas. Tinkami pamokiniams seniems ir mažiesiems.

Aisopo Pasakos yra svarbios netik savo gražumu, bet ir gilia bei labai rianta pusem. Kiekvienam gyvenimo atsitikime, kiekvienam žmogui, kiekvienam žmogams ydai rasi knyginiastus prilyginimus Aisopo Pasakose. Iš j gali daug ko pasimokinti patis ir pamokinti kitus, nes jose yra neišsemiamas šaltinis. Iš jų galima net ir viešose prakalbose pasinaudoti, o ką busakyti apie šiaip draugiskus pasikalbėjimus, kur mielas svetyras yra tas, kas moka gražia kalba bei puikiu pasakojimu visų atidžiu užimti.

Popieros viršeliuose \$1.25.
 Reikalaujami prisuitimo knigos, siusk pinigus žemiau padėtu adresu

Tananevicz Publishing Co. Inc.
 3249-53 So. Morgan St. Chicago, Ill.

Iš Lietuvos ir apie Lietuvą.

PACIŲ ANTSIDETAS MOKESNIS.

Ištraukos iš privatinio laiško rašyto kum. Tumui, kuriuo mes leisti pasinaudojame. Inž. Petras Vileišis, mūsų tautos darbininkų veteranas, judina ir kelia naują labai svarbią mintį, svarbią ne tik privatiniais žmonėms, bet visai lietuvių visuomenei. Sumanymas, kuriuo kitos tautos jau taip vaisingai naudojasi, būtina reikia ir mums įvykinti. Todėl tą sumanymą skelbiame viešai laikraštyje. Red.

Su reikalais buvau mūsų geležkelio kontoroje pas vyriausiąjį bugalterį. Jis man parodė kningutes, kupinas "markių", kurias jis pardavinėja ir surinktus pinigų siunčia lenkų centro organizacijai nuo karo nukentėjusiems šelpti. Jis man sakė, kad tokios kningutės jam esančios atsistos iš Centro Komiteto. Jeigu jis visas markes parduos, tai Komitetui turės nušūsti 2000 rub., nes tokiai sumai jam buvo markių atsiūsta. Jis man toliau sakė, kad neseniai buvęs Kislovdoske, — ir ten tos markės parduodamos. Apskritai tokios markės įtakingų ir ištikimų žmonių visur parduodamos. Nusipirkau ir aš kelias markes pavyzdžiui.

Taiigi: "Poglowne" — 30 kap. Tai kiekvienas šeimos narys tur tą galvos mokesnį kas mėnuo mokėti. Tos trys dešimtys kapeikų tai rinkliavos pamatas.

Toliau eina markės įvairių didesnių kainų: 1/2 rub., 2 rub., 5 rub.

Visa ta rinkliava, matyti vyriausybės yra leista, nes ant kvitų stovi Lednickio parašas.

Šiandien "Russkoje Slovo" kaip tik radau straipsnį "Žydų apsidėjimas mokesniu"; radau, kad žydai taip pat aukoms rinkti stipriai susiorganizavę. Jie per dvejus metus (Maskvos ir Petrapilio žydų komitetai) surinko arti 2 milijonų rublių. Maža to, žydai dar sako: "Joms (naudingoms) kultūros įstaigoms) sustiprinti ir išplėsti reikalingas tautos susielpimas, reikalingas pačių savęs mokesniu apsidėjimo institutas, ne kuriam laikui, bet nuolatinis ir pastovus mokesnis".

Toks galvos mokesnis reikalingas ir mums. Tą mintį senai nešiojuos, o lenkų ir žydų ji taip paprastai išrišama! Ir didžiausiu pasisekimu. Jie todėl turi lėšų mokykloms ir kitoms tautinėms istaigoms.

Taiigi jus turite mūsų Centro Komitete pažinčių ir įtakos. Prikalbinkite Komitetą sekti lenkų pavyzdžiui. Sutaisykite markių kningutėlių ir siuntinėkite jas žinomiesiems ir įtakingiems mūsų žmonėms, idant rinktų aukas ir aną galvos mokesnį nelaimingoms mūsų karo aukoms ir tautinėms istaigoms.

Mes prašome, kad vyriausybė ir Amerika mums padėtų. Tai labai gera. Vy-

riausybei ir amerikiečiams nėra pamato mūsų prašymo neišklausti. Bet ir mes patys tuo dalyku turime daryti tai, ką galime.

Noriu čia dar vieną mintį pridurti:

Anglai taria, kad jie kiekvienas už savo tėvynės likimą atsako. Reikėtų, kad ta idėja ir mūmuse isikuntų! Šiandien gi mes tik geidžiam, kad tėvynė laiminga būtų, o daugumas tai nę piršto jai nepajudiname. Nedori tėvynės vaikai esame. Turime susiprasti!

"L. B."

TREMTINIŲ REIKALAI.

Rugsėjo 26 dien. Ministrų Tarybos posėdyje tremtinių reikalams patvirtintas kreditas 25 milijonai rublių. Lig šiol tremtinių reikalams iš viso buvo išleista 322 mil. rub. Tame pačiame posėdyje nutarta pakelti algos tremtinių mokytojams, kurie pavaduoja pašauktuosius į karą mokytojus.

D. K. Tatijanos Komitetas nutarė pavesti savo skyriams organizuoti tremtiniams teisės (juridinė) pagalbą vietose ir ypač paliepiant savo skyriams, kad pasirūpintų išgauti paskolą tiems tremtiniams, kurie turi teisės jos gauti 1916 metų gegužės 13 dienos įstatymu.

D. K. Tatijanos Komitete pastaruoju laiku kilo idomus sumanymas. Atmindamas, kad dabar be didelio vargo galima surinkti daug faktų iš tremtinių gyvenimo, kurių ryt poryt jau nebegalima bus sugaudyti, ir kas šiandien dar lengva yra padaryti kiekvienam, netrukus joks istorikas daug dalykų negalės beatgaivinti. D. K. Tatijanos Komitetas nutarė steigti "Spaudos Biurą", kurs rinks visą minėtą medžiagą. Biuras rinks fotografijas, piešinius, visokius pranešimus, papasakojimus, atsiminimus, beletristikos veikalus ir t. t. Renkant Biurui medžiagą, netobulumas formos neturės didelės reikšmės, nes visa medžiaga bus tvarkoma, atrenkama, sistemuojama, idant ilgainiui galima būtų išleisti "Tremtinių istorijos medžiagos rinkinys dabartinio karo metu". Biure dalyvaus ir tautinių organizacijų atstovai. Nuo lietuvių išrinktas Kazys Šalkauskis.

K. Š.

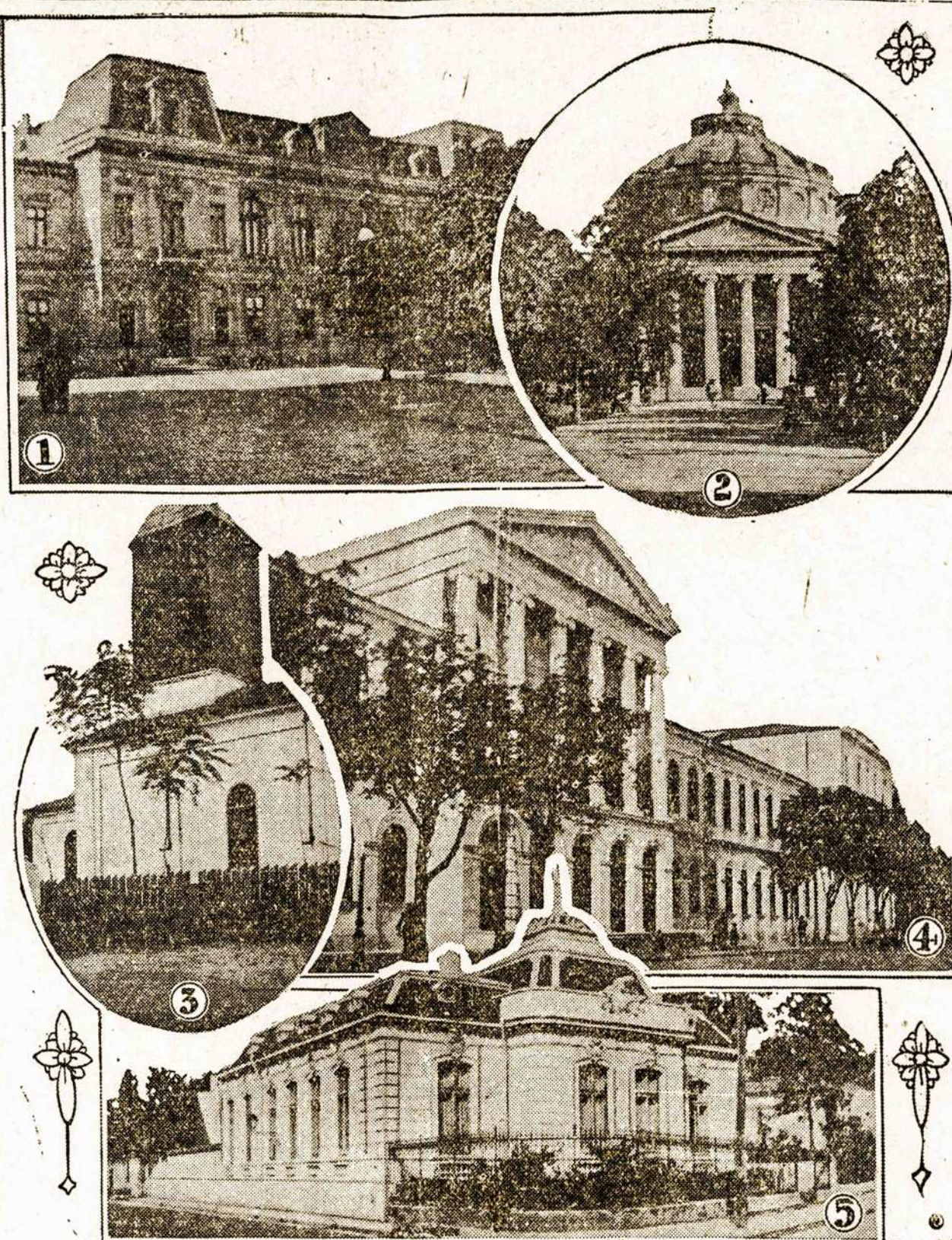
LIETUVIŲ KALBA KAZANĖS UNIVERSITETE.

Siemet Kazanės universitete pradeda skaityti lietuvių kalbos lekeijas privadocentas J. Plakis (latvis). Lig šiol šiame universitete lietuvių kalba aiškinama nebuvo.

Vyt. Bičiūnas.

PABĖGĖLIŲ TREMTINIŲ VARGAI.

Jau daugiau nei metai, kaip vargstu po pasaulį išvytas iš Lietuvos. Taiigi noriu ir su "L. B." skaitytojais pasidalyti, ką per šiuos

Keli svarbesnieji bustai Rumunijos sostinėje Bukareste, kurį teutonai dabar bombarduoja.

nelaimingus metus prityriau ir privargau. 1915 m. balandžio m. 15 d. netikėtai kilo Šiauliuose panika: pripludo kupinas Šiaulių miestas pabėgėlių iš Raseinių ir Telsių apskričių, ir visi vienu balsu skelbė, kad jau vokietytis nebetoli. Valdinninkai ir kareiviai bėgo galvatrukčiais. Balandžio 16 d. ir aš su savo šeimyna, palikęs viską, išdumiau iš Šiaulių, norėdamas išvokiėčių išsprukti. Bet nelaimė vos tik lig Joniškės nubėgau ir vokičiai mus apsupo. Turėjom pasilikti ir išbuvom su vokičiais 10 dienų. Balandžio 27 d. rusų kariuomenė išvijo vokičius iš Joniškės, o 29 d. ir iš Šiaulių. Nuvykau ir ašai iš Joniškės į Šiaulius pasižiūrėti. Vai kaip bausis buvo reginys — sunku ir pamanyti, ką karo audra per vieną dieną pridarė. Miestas maž visas sudegintas, net ir 8 žmonės gyvi sudegę, kurie norėję savo mantą gelbėti. Mano visas turtas taip pat sudegęs. Bažnyčios stogas nugriautas. O čia šautuvų tarškėjimas, armotų krokimai — baisu klausyties. Žmonės visi išbėgė. Valgyti nę už jokius pinigų negausi. Pro kareivius negalima prasigrusti gatvėms, mat už 4 varstų už Šiaulių čjo mušiai. Pavaikščiojės nuo ryto ligi vakaro po Šiaulių griuvėsius, vėl traukiau į Joniškę. Joniškėje ilgai maščiau, kur pradėti gyventi ir, pamastęs persikėliau į Panevėžį.

Panevėžyje išgyvenau 2 mėnesiu ir žadėjau visuomet apsigyventi: nemaniau nekuomet Lietuvos apleistų, kurią taip buvau pamylėjęs ir taip daug pasidarėjęs Šiauliuose prie lietu-

vių draugijų. Bet nelaimė: vokietytis vėl ėmė laušties gilumon Lietuvos. Panevėžio gubernatoriaus įsakymu išlipdė paliepiama: visiems vyrams ligi 45 metų išvažiuoti, ir tuoj ėmė paliepiant po miestą surašinėti. O man, kaip žinoman amatninkui, kasdien paliepiant nedavė ramumo. Ir taip su širdies skausmu liepos 2 d. sėdau į traukinį ir pasakiau: "Sudiev Lietuva!.."

Važiuojant ligi Dvinsko labai rodės gražus reginiai: šalip geležkelio visur bažnyčios, murinės, augštai raudonais bokštais linksmino mane ir teikė man kažkokį neramumą... Pradėjus važiuoti į Vitebską pasidarė didesnis liudėsytis ir neramumas: jau bažnyčių raudonų ar baltų bokštų retai beparmatys, bet daugybė žaliuonųjų Vitebską jau bažnyčių visai nebesimatė, tik cerkvės.

Ir taip liepos 3 d. vakarą atvažiuovome į Smolenską. Apsistojęs Smolenske su šeimyna, žvalgaus po stotį, ar nesurasiu kokį nors pažįstamą, nes žinojau, kad daugumas čia apsigyveno šiauliečių, tiktai jų adresu nežinau. Neradęs nė vieno pažįstamo, kreipiaus į komitetą, kad gautumėm kur nors nakvynę. Kom. narys lenkas davė man adresą į pabėgėlių bendrabutį ir tenai su visa šeimyna nuvykau. Bendrabutyje radau daug tremtinių pabėgėlių ir rusų, daugiausia iš Cholmo gub. Bendrabutis nešvarus, dvokias, bet ką darysi. Tariau, ryt poryt gausiu butą, bet toliau nuo Lietuvos sienų nevažiuosiu, kad galėčiau, karui pasibaigus, greičiau sugrįžti tėvynėn. Pernakvojės i-

šėjau tyrinėti miesto išpuodžių.

Smolenską — miestas labai gražioje vietoje, kalnuotas, per vidurį teka graži Dniepro upė tiktai nešvarus, kaip ir kiti Rusijos miestai. Ukinkinkai turlingi: buvo mugė. Visako privežė visą rinką: sviesto, mėsos, daržovių ir t. t., kaip pas mus Lietuvoje. Ir neperbrangi kaina... Sutikau daug lietuvių šiauliečių, čia apsigyvenusių nuo karo pradžios. Liepos 5 d. buvo šventadienis, nuėjom į bažnyčią. Bažnyčia nauja mūrinė, gotiko stiliaus, labai daili ir švari, kokių ir mūsų Lietuvoj mažai terasi. Iš bažnyčios išėjęs sutikau kelias lietuvis iš Šiaulių ir Kražių. Pradėjau su jais lietuviškai kalbėti — atsirado ir daugiau. Kits 20 metų kaip Smolenske gyvenęs; ir jisai sakė, kad čia esą ligi dvidešimts šeimynų lietuvių. Ir visi neblogai gyvenę. Na, manau sau, tiktai reikia gauti butas ir pradėti gyventi. Bet nelaimė: ieškau vieną, antrą ir trečią dieną, negaliu gauti buto. O čia į bendrabutį kasdien ėmė rinkties naujų pabėgėlių, kad nėra nę kur dėties.

Ėmiau nerimauti: čia kaip nelaimė atvažiuovome agentas ir ėmė samdyti pabėgėlius į Maskvą prie valstybės darbų. Prizadėjo mokėti 45 rublius per mėnesį, duoti butą, kurą ir šviešyties, prisirašiau ir aš, tariau, nors buto nereikės ieškoti, kurio dabar ir už pinigų negalima gauti. Taip liepos 9 d. 200 vyrų — su savo šeimynomis apie 1000 — išvažiuovom link Maskvos.

Atvažiuovom į Maskvą. Stovi traukinys visą dieną;

nicko nežinom, kur mus padės. Pavakarėje atsirado vėl tas pats agentas ir sako mums: "čia Maskvoje viskas brangu, butų negaliu gauti, aš jus vešiu dar 40 varstų į Vologdos miestą. Tenai viskas pigu, alga bus ta pati ir už sugaištą kelionės laiką jums bus užmokėta. Ir taip, apdalinęs kiekvienai šeimynai po rublį, patsai vėl dingo. Man dėjosi į galvą negali buti, kad iš Maskvos į Vologdą tebutų 40 varstų. Patikau vieną ponį ir klausiu: "Ar tamsta žinai Vologdos miestą?" Jinai sako vakar iš jo parvažiavusi. Klausia, ar toli iš čia. Sako — 700 varstų. Ketinau nebevažiuoti, — ir vėl galva sukas: paspartas pas agentą, kontraktą pasirašiau, o čia jo, agento, sugaudyti negalima. Pavaikščiojau po Maskvą porą valandų. Labai man nepatiko: viskas brangu, sakau — žut but, reik važiuoti ligi galo.

Išvažiuovom iš Maskvos, buvo šeštadienio vakaras. Važiuojant link Jaroslavlės, išaušus ėmėm dairyties. Laukai visur derlingi, javai gražūs labiausiai Jaroslavlės gubernijoje. Važiuojant daros nepaprastas išpuodis: kiekviename sodžiuje matyti cerkvių po 2, 3, 4 ir daugiau. Kur traukinys apsisotija, aplinkui suskaitys kelias dešimtis, tartum čia žmonės labai pamaldūs. Bet visai priešingai. Buvo sekmdienis. Visi lig vieno: vyrrai, moters šieną pjauna, veža ir kitką dirba, tartum nebutų jokios šventės.

Atvažiuovom į Rostovo miestą. Traukinys stovėjo tris valandas. Miestas nedidelis, toks kaip Panevėžys, bet švarus. Cerkvių ligi 20, katalikų bažnyčios visai nėra. Trečioje valandoje po pietų atvažiuovom į Jaroslavlę. Čia traukinys stovėjo 5 valandas. Miestas panašus į Smolenską, tik kiek švaresnis. Cerkvių nesuskaitoma daugybė; yra ir katalikų bažnytelė. Liepos 13 d. vakarą išvažiuovom į Vologdą. Išaušus ėmėm žvalgyties. Jau pasirodė malonus reginiai Tematyti vien balos, krumai, sodžių retai kur pamatys. Trobmenkutės, javai visur menki, — vienas liudnumas. Liepos 14 d. 2 valandoje po pietų atvykom į Vologdą. Privažiavus stotį pasirodė miestas, gražus: matyti daugybė cerkvių, visas blizgta, pasirodė visai ne taip. Gatvės negrįstos, mėšlų kruvos, namai mažne visi mediniai, statyti iš apskritų rąstų, dargi su kertėmis, kaip Lietuvoje gyvulių tvartai, tiktai kertės dažytos. Žmonių budas visai skyrias nuo lietuvių: laukus gyvena medinėmis akėčiomis, kiauilių nelaiškų, mėsos ne-

valgo; perka iš turgaus sumirdusių žuvį ir supuvusius grybus. Užkandę žuvies ir pliekia. Užtai niekur nematyti aiškaus vyro — visi išbliškę, barzdos kaip rodyklės, blaudzos pinas. Cerkvių čia yra 62. Visų bokštai auksu ir sidabru blizga. Varpai kaip pradeda skambinti, tai visas miestas užia. Bet rusai taip atšalę, kad nei varpų gaudesys, nei aukšas nenuveda jų į cerkves. Šventadienį prie pat cerkvės rąstus tašo, namus stato, o kurie nedirba, taip sau vaikiojas. Paklausk, kodel neina į cerkvę, tai dar sukeikia. Yra ir katalikų bažnyčia; prie jos gyvena nuolatinis kunigas. Uždarbiai čia menki, gyvenimas labai brangus. Žiemą čia kankina šaltis, kuris siekia ligi 40l.

M. Vaišvila iš Šiaulių "L. B."

NAUJI RAŠTAI.

Pažanga — literatūros, mokslo, politikos ir visuomenės mėnesinis žurnalas. Spalis, 1916 m. No. 10. Adresas: "Pažanga", 616 West Mahanoy ave., Mahanoy City, Pa.

Lietuvių Darbininkų Kalendarius 1917 m. "Darbininko" spauda, 242 W. Broadway, So. Boston, Mass. Kaina 25c.

Album Lithuanian Dances, for piano. Collected and arranged by Vincent Nickus. Price \$1.00. Published by V. Nickus, 1723 N. Marshfield ave., Chicago, Ill.

Laikraščio "Saulės" Kalendarius Ant Meto 1917. W. D. Boczkowski — Co., Mahanoy City, Pa.

Tai menkniekis.

— Ar patogi tavo mergina?
— Ir labai patogi!
— Tai jinai? kitus vaikinius nežiuri?
— Nelabai, nes viena a kim nemato.

Ar gi taip nepadarysi.

Žmona į savo antrąjį vyrą tuojaus po šliubo:
— Tu gal taip nepadarysi, kaip padarė mano pirmtinis vyras!
— O ką tokį jis padarė?
— Nagi į dvi savaiti po šliubo mirė, palikdamas man šimtą tukstančių dolerių.

Yra ydos, kurios pagimdo didelius gabumus.

Dr O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS-Kompas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš optikos) CHICAGO, ILL.

Phone Central 5613

Barnard J. Baumer

ADVOKATAS

MIsto O'Leary Room 508-509

35 N. Dearborn St. Chicago

Mūsų Moterims

SAUGOKIMĖS LIEŽIUVNINKAVIMO.

Viena aršiausių ydų, kokia bjaurina moterį, o artimui daro didelę, kartais neatlyginamą, skriaudą, yra liežuvininkavimas. Kiek tai žmonių yra priversti net teismuose ieškoti už tai užgana padarymo. Kiek tai liežuvininkavimas suardo šeiminių židinių, o kiek tai kartų už tai pasitaiko net galvažudysčių ir patžudysčių. Nes yra lengva bile ką apkalbėti, paniekti. Bet tai atsaukti yra sunku ir beveik negalima. Lengva suteršti kieno nors varda, bet sunku paskui nuplauti antmestus visokius purvus.

Katros moteris dažniausia liežuvininkauja?

Be abejonės, tos, kurios turi mažai supratimo, apisausias širdis ir blogus pobūdžius.

Išmintinga moteris neieškos sau prabangų kitų apkalbėjime.

Namai, šeimyna ir naminis užsiėmimas suteikia moterei tiek daug rankų darbo, tiek rūpesčio saviškiais, kad gera žmona ir motina, norinti sąžiningai atlikti savo pareigas, nekuomet neturės liuso laiko be reikalo apkalbėti savo artimuosius, savo kaimynus. Nekuomet juose neieškos visokių ydų, klaidų ir kitokių netobulybių. Ir to visa neplepės savo kaimynėms ar kam kitam.

Išmintinga moteris liuosą nuo kasdieninių pareigų ir užsiėmimų laiką moka sunaudoti naudingam būdu sau ir kitiems. Liuosu laiką jina skaito kningas, darbuojasi tautos ir visuomenės labui, veikia labdarinių draugijose ir tt.

Ta moteris, kuriai liežuvininkavimas yra mylimiausias užsiėmimas, tikrai mažam savo pažįstamų ratelį jaučiasi populere. Bet užtaigi jos baisiai neapkenčia plačioji visuomenė ir kiekvienas jos šalinasi, nenori su ją susitikti.

Todel mes privalome auklėti ir tobulinti kaip savo protą, taip ir valią. Saugokimės, kad niekas negalėtų mums prisiekti "liežuvininkės" vardo. Iš kitų ydų nesijuokime. Bukime — tikromis moterimis.

Ag.

UZDUOTA NEPAKELIAMAS SMUGIS.

Paskutiniai Suv. Valstijose rinkimai uždavė didelį smugį didžiausiam žmonių nevidonui, kokiu yra alkoholis. Kaikuriuose valstijose piliečiai savo balsais padarė galą alkoholio gyvavimui.

Šiais rinkimais alkoholio išdirbinas ir naudojimas panaikinta valstijose: — Michigan, Nebraska, So. Dakota, Montana, Utah ir Florida. Iš visų 48 valstijų 24-rios dabartiniiais laikais yra sausas.

Aišku, prohibicija padarė žymią pažangą šiemet, o užkelių ar keliolikos metų reikia tikėtis, jina išvyks visoj šalyj, nežiurint alkoholio mylėtojų, saliumininkų

ir bravarų savininkų pasibaisėtino trukšmo.

Suv. Valstijose girtybė baisiai prasiplatinusi. Tai tikras tautos vėžys. Jis ne tik naikina gyventojų sveikatą, bet podraug sėja baisesnę nedorą, pasileidimą.

Butų laikas ir lietuviams labiau atkreipti dėmesį į girtybę, kuri truškina ir mūsų tautą. Reikia ištikrųjų pradėti kovą prieš tą tautos epidemiją.

Kadangi nuo girtybės baisiai daug nukentė mūsu motinos, žmonos, seseris ir dukterys, todėl jų privolumas stoti kovon prieš girtybę. Nei į namus neįsileisti alkoholio jokiam pavydale.

Moteris privalo priaugančiąją kartą ginti nuo alkoholio kaip nuo aršiausio žmonių priešininko.

Ag.

MOTERIS — ŠNIPAL.

Kiekviena kariaujanti šalis turi daugelį moterų — šnipų, bet sakoma, kad Rusijos moteris — šnipai yra gabiausias. Jos yra dažniausiai parinktos iš augštesniojo luomo, turi būti gana patogios. Jos keliauja po visą pasaulį su tikslu ištirti kitų šalių paslaptis ir šias in-teikti Rusijos vyriausybei.

Viena gabiausių šnipų rakuojama rusų kariuomenės buvusio ofieiero žmona — našlė. Jina daug Rusijai pasitarnavę šnipinėdama Japonijoje, kur vieną kartą ko tik nemirusi nuo užnuodintų saldumynų, kuriais ją buvo apteikęs vienas japonietis.

Kita rusų šnipas, nors gana augšto paėjimo, jau kelinti metai sukinėjasi Balkanuose. Jina persistatė profesionale šokike. Labai patogi. Išgavusi daug militarinį paslapčių iš turkų, bulgarų ir graikų ofieierių.

M.

KEPTI ŽIRNIAI.

Reikia pamerkt per naktį pusę kvortos džiovintų čielų žalių žirnių. Ant rytojaus, truputį pavirink, iki bus bent kiek minkštesni. Tada į gilų molinį puodą (beanpot) indėk tris ketvirtadalis svaro sudytų lašinių (salt pork). Pridėk mumsuktus žirnius, arbatinį šaukštuką druskos, vieną ir pusę arbatinio šaukštuko sausus muštardos ir 2 šaukštuku cukraus. Apipilk verdančių vandeniu, uždeng ir kepk viduryje pečiaus visą dieną arba bent 7 ar 8 valandas.

AVIENA IR TOMATĖS.

1½ svaro avienos (mutton steak), 1 blešinę tomatę, arba 1 kvortą šviežių tomatų supjaustytų į riekelutes.

Sumaišyk į puoduką balton duonos trupinių, 2 šaukštų ištarpinto sviesto, 1 sukapotą svoguną ir pipirų, druskos ir "poultry seasoning" (t. y. užtrinas, vartojamas košėje del prikimšimo vištų) pagal skonį.

Nušluostyk mėsą, padėk

ją plokščiai ir, užtėpus viršminėta mišini, suvyniok mėsą ir aprišk ją. Indėk į bliudą, kuris turi lengvą dangtį. Apipilk tomatės ant mėsos. Jeigu tomatės neapden-gia mėsą, tai šiek truputį verdančio vandens. Uždeng ir kepk viduryje pečiaus, labai povaliai per 3 ar 4 valandas.

PRIKIMSTA AVIES MENTĖ.

Nupirk gerą avies mentę (shoulder of mutton) ir prašyk mėsininko, kad gražiai išimtų kaulą.

Sumaišyk 1 puoduką duonos trupinių su puse puoduko ištarpinto sviesto, 1 išplaktu kiaušiniu, sultimi vienos citrinos, 1 valgomu šaukštuku sukapotų petruškių, 1 šaukštuku druskos ir ketvirtadalį šaukštuko pipirų. Gerai sumaišius viską, sudėk į mentę, užsiuk skylę ir indėk į blėtą, kur bus įpilta truputis verdančio vandens. Dažnai aplaištyk mėsą su šiuo vandeniu iki iškeps.

Tada nugriebk didžiumą riebumos nuo "greivės" (t. y. dažalo) blėtoje. Įmaišyk truputį miltų ir, jeigu reikės, truputį druskos ir pipirų. Uždėjus mėsą ant torielkos, apipilk dažalu.

NUSILENKĖ TIK PRIEŠ PRIEVARTĄ.

Londonas. — Neseniai talkininkai pas Graikijos vyriausybę pareikalavo paduoti jiems savo kontrolėn visus Graikijos ginklus, kaip tai armotas, šautuvus ir visokią armuniciją. Talkininkai taip elgiasi todėl, kad kartais karalius Konstantinas, vokiečių kaizerio gundomas, su savo lojale karuomene neužpultų talkininkų Balkanuose. Tečiau karalius, pasitaręs su savo šalininkais, atsakė išpildyti talkininkų reikalavimus.

Tada talkininkai pagrasino užimti sostinę Atėnus. Bet ir tas negelbėjo.

Prieš tą karaliaus atkalkumą pavartota spēka. Talkininkai ant Atėnų pasiuntė savo jurininkus. Į šituos karaliaus kareiviai ėmė šaudyti. Tuomet talkininkų karo laivų armotomis imta bombarduoti Atėnai.

Atėnų gatvėse ištiko kruvini susirėmimai. Armotų šoviniai ėmė skristi tiesiog ant atkaklojo karaliaus rumų. Karalius persigando ir liepė talkininkams pranešti, jogei jis pasiduodas talkininkų malonei, ty. išpildas visus reikalavimus.

Šitas Graikijos karaliaus atkalkumas graikams daug lėšavo. Dalis Atėnų išgriauta. Daug karaliaus kareivių ir civilių gyventojų nužudyta.

Bet ar tuo viskas pasibaigs, nežinia. Talkininkai yra pasirengę sutikti naujus karaliaus pasipriešinimus. Jis mobilizuoja atsarginius ir šituos sutraukia sostinėn.

Jei karalius konstantinas ir vėl mėgins ką nors klasingo veikti, tuomet talkininkai užims ne tik Atėnus ir visą Graikiją, bet ir patį karalių paims nelaisvėn ir pagaliau atsavins jį nuo sostos.

Taip ir pasibaigs kaizerio švogerio garsi karijera.

SERBIJA MIRŠTA BARDUMI.

Paryžius. — Paryžiaus "Journal" — korespondentas slaptomis iš Rumunijos dasigavo Serbijon ir ten sužinojo pasibaisėtinus daiktus. Korespondentui pasisekė susitikti Serbijos kalnuose su serbais laisvavoriais, kurie paliko šalyj ir nuo teutonų pasislėpė kalnuose.

Šitie korespondentui nupasakojo pasibaisėtinus daiktus. Nuo to laiko, kuomet teutonai su bulgarais užėmė Serbiją, tenai prasidėjo neapsakomos gyventojų skerdynės ir visokia brugalybė. Teutonai ir bulgarai atėmė iš gyventojų visokią maistą. Gyventojai miršta badumi, nes jiems nieko nepalikta.

Jei talkininkai ligi pavasario neįstengs užpuoliku išmušti iš Serbijos, tai vargiai beliks gyvi nors keli serbai. Baisiausias daiktas dar ir tas, kad teutonai uždraudžia Amerikos R. Kryžiaus drajų rupintis serbais.

LORDAS CECIL APIE KARO STOVĮ.

Londonas. — "Dabartinis karas turės būti sulostas vakariniam ir rytiniam frontuose, o Vokietijos pakraščiu blokada loš tikrai antracile rolę" — pasakė anadien Anglijos karo prieklybos ministeris lordas Robert Cecil laikraščiu korespondentui.

"Karo stovis Rumunijoje", kalbėjo toliaus lordas Cecil — "padarė kuoblogiausia išpuolį visoj Anglijoj. Bet nekuomet nereikia manyti, kad vokiečių pasisekimai Rumunijoje turės bent kokią intaką į karo pabaigą".

"Taikos išlygos, su kuriomis sutiksime taikinties, paliks tos pačios, kaip buvo skelbiama prieš daugelį mėnesių".

YPATOS LAISVĖ.

Louis N. Hammerling. Krutaniųjį paveikslų pramoninkai stato visas pastangas sukėlimui visuomėnėje pasipriešinimo prieš teatrų cenzurą. Daugelyje tų teatrųjį matome šokių paskelbimus: "Mēs neturime noro pavartot sceną sukėlimui žmonėse blogų palinkimų. Bet mēs norime parodyt visus blogus apsiereiskimus visuomenėje, kad tuomi pagerint žmonių, parodant kas yra bloga, ir mēs nepripažįstame valdžiai tiesos kliudyt tokius rodymus".

Besvarstydami tokio reikalavimo tiesotumą, mēs randame, pavyzdyn, kad teatrai, rodantieji paveikslus apie lyčių santykius, garsina: "Vien tik moteris leidžiama". To pasekmės — pilna salė žiuorvių.

Kame čia priparodymai, kad teatras yra vartojamas kaip reformų agencija, kuomet biznio motyvai taip aiškiai matomi?

Nekalbėsime dabar apie

dailę su reformavimu. Galima pilnai tikėtis, kad vaidinimai su reformavimų tikslais — nėra daile, ir kad geri vaidinimai yra rasoni dailininkų, kuriems reformerių tikslai visiškai nežinomi. Veikalai, kuriuos pasmerkė dramatiškoji kritika, tankiai yra reformerių karštai užtariami.

Neketiname taipgi užtart pastangų įvest teatrų cenzurą. Dabartinė cenzura eina kreivai. Ji uždraudžia vienus dalykus, kurie yra nemorališki iš vieno atžvilgio, kaip va lyčių santikiai, o daleidžia rodyti nemoraliskus dalykus iš kitų atžvilgių. Jeigu jau cenzura pasirodyt neatbutina, tai ji neprivalo but atkreipta vien tik prieš kurią nors vieną blogybę.

Šio dalyko pailiustravimui paminėsim žinią iš Springfield, Mass. laikraščio Union, už Spalio 17, 1916.

"Prisižiurėjęs krutaniuose paveiksluose trukių sudužimo, šio miesto vaikis Francis Mathew atidarė gelžkelio rėlių suviejinimą, kad pamatyt tikrąjį trukių sudužimą ir užtai tapo vakar nuteistas nepilnamečių teisme atiduoti neparibotam laikui į Shirley Industrial School. Mathew, vos keturiolikos metų vaikas, pavogė nuo gelžkelio sargo raktus ir, prisitaikęs, atrakin opsyną, o paskui atsuko rėlių suvienijimo rankeną prieš trukio atėjimą. Vienok jis tapo pastebetas ir suareštuotas".

Dyvinas apsiereiskimas, kad kuomet nekurių reformerių ambonos virsta į teatriškus vaidinimus, tai ne kurie teatrai virsta maldos ir pamokslų vieta. Kuomet teatrai rodo blogiausius žmonių apsiereiskimus, su tikslu sukelt prieš juos žiuorų neapykantą, tai pamokslininkai rodo iš ambonos alaus bonkas, kaip priparodymą, jog saliumai at-dari nedėldieniais, nors tas istatų uždrausta. Ir kuomet šitokis bezdžioniavimas žemina ambonos užduotį, teatrai pražudo savo tikslą buti nusibovijimo vieta ir tampa prasižengimų ir nedorybių veidrodžiu, stebia dorą, o skleidžia blogybę.

Abiejuose apsiereiskimuose mēs matome šių laikų pastangas pagerint žmonių parodant blogybes ir reikalaujant jų panaikinimo su istatų, ar kitokių prievartų pagalba, bet ne pakeliant žmogų iki pažinimo kas yra gera ir padoru ir auklėjant jame palinkimą prie doros. Tokia šių laikų taip vadinamų reformerių taktika yra visai priešinga auklėjimo ideoms. Šių dienų auklėtojis jam atmetė pakenusią priespaudos metodą triubyti į kudikio ausis "nedaryk!" ir priėmė tvėrimo metodą, liepdamas kudikiui "daryk!" ir pagelbėdamas jam surast dalykus, kuriuos reikia daryt ir verta daryt. Bet, išskiriant tikruosius draugijos veikėjus, mūsų reformeriai nesiliauja laikyties priespaudos ir griovimo metodos.

DOVANŲ!

Pasiimk šitą Laikrodėlį

DOVANŲ!

Nepamigsi
Jis
pažadins
tave iš
ryto, kada
tau reikia

Nesuklysi
Jis
visuomes
parodys
tau tikrą
laiką

Kiekvienas gaus šitą puikų žadinamąjį laikrodį (budilniką) dovanų, kas užsąys "Kataliką" ant metų ir pusės, prisiusdamas \$3.00 prenumeratos. Piningus siųskite registruotame laiške arba Money Orderiu sekančiu adresu:

TANANEVICZ PUBLISHING COMPANY Inc.

S. P. TANANEVIČIUS, Prezidentas

3249 So. Morgan Street

Chicago, Ill.

Iš Chicago.

TAI KUR LAIMIKIS!

Sulyg senobinio ipročio, F. J. Hardy, 4451 North Racine ave., Padėkonės Dienai nusipirko kurkiną. Hardy su šeimyna vargingai gyvena, bet, matai, panorėta tą dieną kurkiną turėti, nepaisant nepaprasto brangumo.

Kuomet Hardy nupirkęs parnešė namo kurkiną, jo žmona išdarinėdama paukščio gerklėje atrado deimantą vertės \$150.

Kas gali apsaugoti vargingos šeimos džiaugsmą! Kurkinas, žinomas daiktas, suvalgyta, o deimantas tuojaus perduota. Už apturėtus pinigus šeimyna ilgesniam laikui apsirupimo visokiais valgiais.

DOVANOS DARBININKAMS.

Artinasi Kalėdos. Senųjų ipročiu kaikiurios firmos jau išanksto praneša, kokias dovanas jos suteiksiančios savo darbininkams.

Antai Crane kompanija darbininkams išmokės premijas — 10 nuosimčių viso metinio jų uždarbio.

Kitos firmos ir viešbučiai apart dovanų, savo darbininkams sutrupins dienos darbo valandas ateinančiais metais.

DAUG ŽMONIŲ APSIVEDA.

Nežiūrint neišpasakyto pragyvenimo brangumo, daug žmonių apšveda. Antai praėitą mėnesį Chicagoje išduota 3,252 leidimu apšvedimams, ty. 316 leidimais daugiau už lapkritį 1915 metų.

Mat, vis daugumas poserovei aprokuoja, kad dviem pragyvenimas esąs pigesnis.

PROTESTUOJA PRIEŠ LOEBĄ.

Chicago mokyklų tarybos pirmininku išnauro išrinktas J. Loeb, kurs pernai iš mokyklų pašalinio 68 mokytojas ir mokytojus už prigulėjimą į Mokytojų Federaciją. Kadangi Loeb į viešiasias mokyklas nori įvesti politiką, kas baisiai kenktų laisvam mokslui, todėl Chicago piliečiai subruzdo protestuoti prieš tą politikierių. Protestas su šimtu tukstančių parašų bus inteiktas majorui.

"Šalin su politika!" — tai svarbiausios protesto metmenys.

Loeb yra žydas.

Firma Chicago Bridge and Iron Works savo 950 darbininkams padidino algas 10 nuoš.

KOVA PRIEŠ BRANGUMĄ.

Labai silpnai kovojama prieš maisto brangumą. Tenka išgirsti tukstančius visokių nuomonių ir plenu, kurie iki šiol nepagelbėjo nieku prieš maisto spekuliantus.

Miesto valdyba pagaliau ėmė darbuotis pravesti įstatymą, kurs užgintų pirkliams sandeliuose laikyti kiaušinius ne ilgiau, kaip

10 mėnesių. Po tiek laiko, gydytojų nuomone, kiaušiniai pasidaro niekam verti.

Tai visa Chicagoje kova prieš maisto spekuliantus. O juk ne tokia kova yra reikalinga prieš tuos nevidonus.

VAIKŲ PARALYZIUS GĖSTA.

Anot sveikatingumo departamento pranešimo, vaikų paralyzius gėsta Chicagoje. Palikę tikrai tris to baisios epidemijos atsitikimai. Praeitą vasarą šita epidemija tukstančius vaikų prarijo Suv. Valstijoje. Prieš ją neišrasta vaistų. Ją naikina šaltesnis oras.

PASITRAUKĖ.

Praeitą panedėlį iš užimamos vietos pasitraukė Chicago viešųjų darbų komisorius, William R. Moorhouse. Miesto majoras pasitraukusio vieton dar neparinko žmogaus.

MIESTUI TRUKSTA PINIGŲ.

Miesto taryba nebežino kas padaryti, kad miestui truksta pinigų butiniams bėgantiems reikalams. Miesto išdas po visų apokavimų pasirodė tuštutėlis. Jau labai senai Chicago finansai nebuvo tokiam blogam padėjime, kaip dabar. 12-tos gatvės praplatinimo reikalams yra \$75,000. Todėl šituos pinigus patariama panaudoti miesto darbininkų algoms.

Tai vis daro blogas mieste šeiminkavimas. Politikieriai visomis pusėmis pinigus išmėto arba susikemša sau į kišenius ir pagaliau ant piliečių užkrauna augštesnes mokesčius.

GRAŽINA 25 POLICIAN-TUS.

Chicago valdyba po ilgų svarstymų andai didžiuma balsų nusprendė sugražinti prokurorui Hoyne 25 policiantus, kuriuos policijos viršininkas buvo atėmęs. Leista prokurorui pasirinkti sau tinkamuosius. Valdyba kadangi išitkrino, jogei prokuroro biuro veiklumas be miestinės policijos didžiai susiaurinamas, o tas kenkia miesto reikalams.

PAŠOVĖ DU POLICIAN-TU.

Chicagoje piktadarybės platinasi. Praeitą savaitę piktadariai ir vėl pašovė du policiantu. Vienas jų pašautas italų vestuvėse ir mirė. Galvažudis su savo šalininkais suimtas. Kito policianto pašovėjas pranykęs.

Policija kasdien suareštuoja, po kelis šimtus dažniausia, visokių intariamų žmonių. Bet nesusekama tikrieji kaltininkai, kurie užpuldinėja krautuves, salinūs, kurie apmuša ir apilėšia praevius.

Tikra Sodoma Chicagoje.

AM. LIET. MOKYKLOS PRELEKCIJA.

Grudžio 3 d. Amerikos Lietuvių Mokykla turėjo parengusi prelekciją. Skaitė Dr. Graičunas temoje "Amatai iš higienos atžvilgio." Prelegentas aiškiai ir vaizdingai nurodė amatų

reikalingumą lietuviams ir kaip sveikai užsilaikyti atliekant visokius darbus.

Prelekeija publikai labai patiko, ką liudija gausūs aploclismentai. Lėšų padėgimui buvo imama 10c. į žangos. Ir žmonių atėjo gražus burelis. Matyt, dauguma jau ima suprasti prelekeijų naudingumą.

Paminėta A. L. Mokykla žada ir daugiau surengti tokių žingėdiųjų prelekeijų. Velytina todėl kuogeriausių pasekmių.

V. R. Mokinyas.

PO RISTYNIŲ.

Lapkričio 30 d. vakare Coliseum įvyko didelės ristyne. Ritosi dvi poros. Už čempionystę Amerikoje ritosi drutuoliai Joe Stecker su Chas. Cutleriu. Stecker veikia apsidirbo su Cutleriu. Pirmą kartą šita paguldė į 19 m. 40 sk., o antrą — į 7 m. 24 sk. Stecker šian-die rokuojamas čempionuristiku Amerikoje atsiskaius Gotch'ui nuo ritimosi.

Paskui ritosi žydelis Ben. Ruben su Cyclon Olson iš Madison. Pastarasis yra lietuvis Šimkus iš Bridgeporto, Chicagoje. Jis gero-kai žydelį pakedeno. Bet kadangi Šimkus dar nesena-ri ristes ėmė mokinies, tatau galų-gale viršų gavo žydelis. Šimkus sveria 175 svarus. Baisiai stipraus su-dėjimo. Kuomet jis išsilavins, su juo turės rokuoties ir sunkiausieji ristikai.

Šitą vakarą turėjo ristes ir A. Kandrotas iš Brooklyno. Bet jo oponentas pa-bugo pralošti ir visai nepasirodė tą vakarą. Taigi Kandrota be ritimosi pelnė

NAUDINGAS SKAITYMAS.

Plaukų Tonikas — pagelbsti — prašalinti pleiskan-nas, sustabdo galvos niežė-jimą ir užlaiko jusų galvą sveika. Pleiskanos, niežėji-mas, bėlaikinis plaukų bį-rėjimas ir šitiems panašūs nesveikimai yra neapsižiū-rėjimas ir nesmagumas. Ši-tie apsiereiškimai yra pavovojingi, paprastai yra prie-žastimi dalinio arba visiško nuplikimo. Jūs negalite at-sisakyti nuo apsaugojimo jusų plaukų. Minkšti, stori, žvilganti plaukai yra draug-iškumo ir užsiemimo tur-tas. Kad apsaugoti natu-rali plaukų dailumą ir žvilgė-jimą, vartok Plaukų Toni-ką. Kaina \$1.50.

Nei alkoholio, nei morfi-nos, nei hervino nei kitko. Saugus ir atsakas nuo ko-sulio, užsišaldymo, gerklės uždegimo, užkimimo ir nuo strėnų mėslungio. Geriau-siai sutaisyta gyduolė nuo sunkumo krutinėje, skrep-lių paliuosavimo ir nuo du-sulio. Kaina 75c.

Agurkų smetona yra ide-alė odos švelnintoja, kuri, jei tuojaus po nusiprausi-mo, vartojama, odą padaro švelnia, kaip aksomas. La-bai naudinga vartoti gydy-mui suskilusių rankų ir ki-tokių odos šiurkštumų. Kai-na 75c.

Pinigus siųskite adresu: N. A. LYONS, Pharmacist, 7000 No. Clark st. Chicago. Cor. Lunt ave.

lietuvio čempiono vardą.

Kandrota iškelia Broo-lynan. Po Kalėdų jis vėl atkeliaus. Nes lietuvių risti-kių manadžeris Jonas Ku-lis po švenčių rengia dau-gel ristynių vakarų. Bus sukviesti garsiausi lietuvių ristikai. Apart vietos risti-kių ir Kandroto bus pagar-sejusieji ristikai iš kitų mie-stų, kaip tai garsus dru-tuolis Ačas iš E. St. Louis, kurs sveria 220 svarų. Juš-ka iš Springfieldeo, sverias 240 svarų ir kiti.

Apie ristyne bus praneš-ta Chicago lietuvių laikra-ščiuose.

Rep.

SUGAVO VOKIEČIŲ NARDANČIĄ LAIVĖ.

Milanas, Italija. — Anot dienaarščio "Corriere Della Serra", Anglijos karo laivai sugavo vieną didelę vokie-čių nardančią laivę. Laivės įgula išsodinta Italijos pa-krasčiuose.

Albumas Lietuviškų Šo-kių. Pianui sutaisė Vincas Nickus. Yra 18-ka visokių šokių. Labai pigiai parsiduoda. Visas Albumas su visais šiais šokiais parsiduoda tik už \$1.00. Galima gauti "Ka-taliko" kningyne.

ANT RANDOS Tuojaus atiduodama už priemamą kainą "Garage" del dviejų automobilių, su geriausiais ir naujaisiais in-taisymais. Kreipkitės po numeriu 3223 Emerald ave. Arba per telefoną — Yards 3679.

GERAI SAUGOJAMAS VIEŠAS REIKALAS.

Tikrai yra visuomenės reikalas nuraminti visokią baimę populierių vaistų ko-kybės. Daugelis žmonių yra girdėję apie karės veikmę į įvairius vaistus. Trinerio Amerikinis Karčiojo Vyno Eliksyras nepriklauso prie-tų vaistų, kuriuos palietė rudijamas karės kvapas. Jo formulė buvo suteikta Suv. Valstijų Valdžiai, Washing-tone, D. C., buvo jos pripa-žinta ir išdirbėjas turi jos grieštai laikytis. Visokis nukrypimas butų formulos laužymu. Trinerio laborato-rija visai nesirupina tuo, kaip ilgai karė tęsis, nes sądėlio geriausių gydymo karėjų žolelių ir parinktojo gryno vyno daugiau negu užteks, apsirupinta visu-kiais galimais atsitikimais nepaisant kiek tas atsieis. Trinerio Amerikinis Karčio-jo Vyno Eliksyras išvalo

skilvį ir vidurius, sutaiso virškinimą, gražina norą valgyti ir sustiprina nervus bei kūną. Kaina \$1.00: Aptiekose. Kokybė visų kitų Trinerio vaistų (Linimento, Kosulio Malšintojo ir k.) yra taipgi tokia pati, kaip ir pirmiau. Jos. Triner, išdir-bėjas chemikas, 1333-1339 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. Rašyk pas mus savo prigimta kalba. Tuose atsitiki-muose, kur asmeninis išty-rimas nėra reikalingas, mu-sų gydytojas mielų noru duos savo patarimą.

(Adv.).

TRINERIO AUKSUOTAS KALENDORIUS.

Trinerio sieninis Kalen-dorius 1917 metams yra gražus kaip pasižiūrėjimui, taip ir minčiai. Viršuje auk-sinių apvadų yra majestoti-nė Columbia stovyla su 9 gražybėmis savo tautiniuose rubuose. Washingtono portretas su penkiais regi-niais (Rhine, Italijos vy-nuogynai, Trinerio laborato-rija ir kiti) padaro visą vaizdą labai gražiu. Pasiųsk 10c. supakavimui ir per-siuntimui. Jos. Triner Ame-rican Elixir of Bitter Wine išdirbėjas, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill. (App.).

AMERIKOS LIETUVIŲ MOKYKLA.

Mokinama: angliskos ir lietuviškos kalbų, aritmetikos, knygvedystės, stenografijos, typewriting, pirkybos teisiu, Suv. Valst. istorijos, abėlės istorijos, geografijos, politikinės ekonomijos, pilietystės, dailarasytės. Mokinimo valandos: nuo 8 iki 9:30 iki 5 po pietų; vak. nuo 7:30 iki 9:30

3360 Emerald ave., Chicago.

Telefonas DROVER 9920

Svarbus Pranešimas

Aš, pranešu savo draugams, pažsta-miems ir visoms lietuviams, kad aš atidariau naują salinų žemias pa-duotu adresu. Kviečiu atsilankyti, o busite gražiai priimti ir maloniai pa-valinti.

Taipgi pranešu, kad užlaiku sve-tainį susirinkimams, baliams, ves-tėms ir kitiems reikalams. Pas mane galite užsisakyti visokių gerimų pik-nikams ir t.t.

Su pagarba,

FRANK DALKUS

3301 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Uždyka!!!

Kas užsirašys per mano "KATALI-KA", tas gaus gražių dovanų vertės 50c. Pasinaudokite progą.

JUOZAPAS SAUNORAS, 829 Clifford Ave., Rochester, N. Y.

Reikalinga: 3 savo darba žinančios pardavėjos į austi-nių prekių ir dėvėrykų krautu-vę, Darbas visuomet ir gera užmokestis.

B. & C. Bach,

3641 So. Halsted St.,

TANANEVICZ PUBLISHING COMPANY, Inc.

Didžiausia Lietuviška Spaustuvė

CHICAGOJE

SPAUZDINA

Visokius Pakvietimus
Pregramas
Biznieriams Korteles
Antgalvius Laiškams ir Vokams
Konstitucijas ir Brošiuras
Kningas ir Kitokius Spauzdinius

Greitai, Pigiai ir Puikiai

ADRESAS:

TANANEVICZ PUBLISHING CO., Inc.

3249 SOUTH MORGAN STRETT

CHICAGO, ILL.